

TÁLKNAFJARÐARHREPPUR

Aðalskipulag 2006-2018

SKIPULAGSTILLAGA

12. maí 2006

TÁLKNAFJARÐARHREPPUR

Aðalskipulag 2006-2018

LANDMÓTUN®

Yngvi Þór Loftsson
Óskar Örn Gunnarsson
Margrét Ólafsdóttir

Efnisyfirlit

1	SAMANTEKT	6
1.1	INNGANGUR	6
1.2	MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS	6
1.2.1	Sameiginleg stefna sveitarstjórnar Tálknafjarðarhrepps og Vesturbyggðar	7
1.2.2	Meginmarkmið	7
1.3	FÝRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR	9
1.4	SAMRÁÐ VIÐ HAGSMUNAAÐILA	10
1.4.1	Samráð við íbúa og hagsmunaaðila	10
1.4.2	Samráð við lögformlega umsagnaraðila	10
1.5	AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU	11
1.6	KORTAGRUNNAR OG UPPDRÆTTIR	12
1.6.1	Uppdrættir	12
1.7	BREYTINGAR Á GILDANDI AÐALSKIPULAGI TÁLKNAFJARÐARHREPPS	12
1.8	MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM SKIPULAGSTILLÖGUNNAR	14
1.8.1	Tengsl aðalskipulags við Staðardagskrá 21	14
1.8.2	Umhverfisáhrif skipulagstillögu	15
1.8.3	Samanburður skipulagstillagna	16
1.8.4	Íbúapróun	17
1.8.5	Atvinnulíf	18
1.8.6	Efnistökuáætlanir	19
1.8.7	Áætlanir um Skjólsgóga	20
1.8.8	Verndaráætlanir	21
1.9	MATSSKYLDAR FRAMKVÆMDIR SKV. LÖGUM UM MAT Á UMHVERFIS-ÁHRIFUM	22
1.9.1	Matsskyldar framkvæmdir í Tálknafjarðarhreppi	24
1.10	EINSTAKAR FRAMKVÆMDIR	25
1.10.1	Frístundabyggð	25
1.10.2	Landgræðsla og skógrækt	26
1.10.3	Efnisnámur	27
2	SKIPULAGSÁÆTLUN - LANDNOTKUN OG ÞRÓUN BYGGÐAR	28
2.1	LÝSING AÐALSKIPULAGS	28
2.2	MEGINÞÆTTIR AÐALSKIPULAGS	28
2.3	LANDNOTKUN Í DREIFBÝLI	29
2.3.1	Meginmarkmið	29
2.3.2	Svæði fyrir þjónustustofnanir	30
2.3.3	Iðnaðarsvæði	30
2.3.4	Efnistökusvæði	31
2.3.5	Sorpförgunarsvæði	34

2.3.6	Óbyggð svæði.....	35
2.3.7	Landbúnaðarsvæði.....	36
2.3.8	Vötn, ár og sjór	38
2.4	VERNDARSVÆÐI OG NÁTTÚRUVÁ	38
2.4.1	Náttúruverndarsvæði.....	38
2.4.2	Þjóðminjaverndarsvæði	39
2.4.3	Verndarsvæði vegna neysluvatns	41
2.4.4	Verndarsvæði vegna mengunar við strendur , ár og vötn	42
2.4.5	Hverfisverndarsvæði	43
2.4.6	Svæði undir náttúruvá	44
2.5	SAMGÖNGUR OG VEITUR.....	45
2.5.1	Vegir.....	45
2.5.2	Gönguleiðir	47
2.5.3	Vatnsveita.....	48
2.5.4	Hitaveita.....	48
2.5.5	Fráveita.....	48
2.5.6	Rafveita	49
2.5.7	Fjarskipti.....	49
3	ÞÉTTBÝLIÐ Í TÁLKNAFJARÐARHREPPI	50
3.1	INNGANGUR	50
3.2	ÍBÚÐARSVÆÐI.....	51
3.3	SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR	53
3.4	VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI	54
3.5	ATHAFNASVÆÐI	55
3.6	ÍÐNAÐARSVÆÐI	56
3.7	HAFNARSVÆÐI	57
3.8	SVÆÐI UNDIR FRÍSTUNDAÞYGGÐ.....	58
3.9	ÓPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA.....	59
3.10	ÓÞYGGÐ SVÆÐI	60
3.11	HVERFISVERNDARSVÆÐI.....	60
3.12	SAMGÖNGUR	61
3.13	VEITUR	62
3.13.1	Hitaveita	62
3.13.2	Fráveita	62
3.13.3	Vatnsveita	62
3.13.4	Rafveita.....	63
4	HEIMILDIR	64

TÁLKNAFJARÐARHREPPUR

Aðalskipulag 2006-2018

Aðalskipulag þetta sem auglýst hefur verið samkvæmt 18. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 með síðari breytingum var samþykkt í sveitarstjórn Tálknafjarðarhrepps þann 12. maí 2006

Món Erlingsson

Aðalskipulag þetta var afgreitt af Skipulagsstofnun til staðfestingar ráðherra samkvæmt 19. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 með síðari breytingum þann 24. nóv. 2006.

Guðmúndur Gunnarsson *Ólafur Þorjónsson*

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps var staðfest af umhverfisráðherra þann 15.12 2006.

Jónína Björnsdóttir
Ingilögur Halldórsdóttir

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 er staðfest með fyrirvara um niðurstöður mats á umhverfisáhrifum þeirra framkvæmda sem háðar eru mati á umhverfisáhrifum samkvæmt lögum nr. 106/2000.

1 SAMANTEKT

1.1 INNGANGUR

Nú er í fyrsta skipti unnið aðalskipulag er nær til alls Tálknafjarðarhrepps. Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 tekur til alls lands innan staðarmarka sveitarfélagsins, þ.e. til þéttbýlis á Tálknafirði og dreifbýlis. Heildarstærð skipulagssvæðis er um 175 km².

Þessari greinargerð er skipt upp í þrjú meginkafla:

1. Samantekt: Þar er fjallað markmið, fyrirbyggjandi áætlanir, samráð og mat á umhverfisáhrifum.
2. Skipulagsáætlun, landnotkun og þróun byggðar. Hér er fjallað um um sveitarfélagið í heild með nánari lýsingu á tillöguuppdrætti og stefnumörkun fyrir þá landnotkun sem stefnt er að á svæðinu. Hver landnotkunarflokkur hefur sinn ákveðna lit og tákn á uppdrætti og gilda þær reglur og viðmiðanir sem lýst er nánar í greinargerð.
3. Þéttbýlið á Tálknafirði þar sem því er lýst eins og sveitarfélaginu í heild.

Forsendur aðalskipulagsins eru í fylgiskjali og nær það einnig til Vesturbyggðar. Það kemur til að því að sveitarfélögin eru bæði landfræðilega mjög tengd og þau hafa haft samráð og samvinnu um meginþætti sem varðar aðalskipulagið.

Skipulagsgögn fyrir Aðalskipulag Tálknafjarðar 2006-2018 dags. Mars 2006, lagfært 27. mars 2006 eru þessi:

Greinargerð, sveitarfélagsuppdráttur og þéttbýlisuppdráttur á einu blaði. Forsendur, sameiginleg greinargerð með Vesturbyggð.

1.2 MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018 miðast við að sjá fyrir nægu landrými fyrir mismunandi starfsemi næstu 12 ár þ.e. tímabilið 2006-2018. Helsta markmið skipulagsins er **að stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarverða.**

Lögð er áhersla á eftirfarandi sérgreind markmið:

- Að stuðla að **hagkvæmri þróun byggðar** á svæðinu, m.a. að taka frá byggingaland fyrir vöxt þéttbýlis.

- Að stuðla að **auknum og fjölbreyttum atvinnutækifærum** með nægu framboði lóða undir iðnað, ferðaþjónustu og aðra atvinnustarfsemi og með aukinni nýsköpun.
- Að efla **sjávarútveg** í byggðalaginu.
- Að auka vægi **opinberrar þjónustu**.
- Að stuðla að hagkvæmri **nýtingu orkulinda**.
- Að standa vörð um **landbúnað** á svæðinu til að sveitir haldist í blómlegri byggð.
- Að leita hagkvæmustu lausna í **vegagerð** og stuðla að umferðar- og rekstraröryggi, samtengingu byggðar, m.a. vegna skólaaksturs og atvinnu utan þéttbýlis.
- Að stuðla að **bættum samgöngum** í byggðalaginu með gangnagerð og gerð heilsársvega.
- Að stuðla að **varðveislu náttúruminja og söguminja** og annarra umhverfislegra gæða sem styrkir m.a. ferðaþjónustu.
- Að styrkja stoðir og **auka vægi ferðaþjónustu** á svæðinu sem byggir á sérstöðu svæðisins og fjölga gistimöguleikum.
- Að standa vörð um vernd **grunnvatns** sem nytjavatns fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi.
- Að stuðla að **gróðurvernd og landgræðslu** og að landnýting verði í samræmi við landgæði og ástand lands.
- Að stuðla að því að **nýting lands, auðlinda og mannauðs sé í samræmi við markmið sjálfbærrar þróunar**.

1.2.1 Sameiginleg stefna sveitarstjórnar Tálknafjarðarhrepps og Vesturbyggðar

Það er sameiginleg stefna þessara sveitarfélaga að nauðsynlegt sé að skilgreina skýra atvinnumálastefnu fyrir svæðið í heild sinni til að fjölga íbúum og störfum í þessum tveimur sveitarfélögum. Bæta þarf ímynd svæðisins til þess að auðvelda framfylgni markmiða sem sett eru fram og ein af helstu forsendum fyrir eflum kjörum íbúa í Vestur-Barðastrandasýslu og betra starfsumhverfi eru bættar samgöngur í sýslunni.

1.2.2 Meginmarkmið

Fjölgun íbúa og atvinnutækifæra í sýslunni.

- Atvinnumálastefna sveitarfélaganna samþykkt og hrint í framkvæmd.

Skilgreining á ímynd svæðisins.

- Að allar atvinnugreinar sameinist um ímynd svæðisins og komi þannig fram sem sterk og samhent heild.

- Að ná að breyta ímynd svæðisins í þá veru að það sé þekkt sem nútímalegt fjölskylduvænt samfélag þar sem byggt er á gæðum byggðarlagsins og það sé eftirsóknarvert til búsetu og atvinnurekstrar.

Að bæta samgöngur sem er undirstaða alls þessa.

- Bora jarðgöng undir Dynjandisheiði úr Vatnsfirði.
- Bora jarðgöng milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar.
- Vestfjarðavegur verði gerður að heilsársvegi.

Innan atvinnumálastefnunnar eru 5 málaflokkar skilgreindir og markmið og leiðir sett fram til að ná tilætluðum árangri.

Eftirfarandi er tekið orðrétt úr atvinnumálastefnu Vesturbyggðar og Tálknafjarðarhrepps.

Ferðapjónusta:

Uppbygging í ferðapjónustu skal byggjast á sérstöðu svæðisins þar sem haldið er á lofti náttúruperlum, menningu þess og sögu. Skipulagning og samstarf þarf að aukast jafnt innan sýslunnar sem út á við. Nauðsynlegt er að koma hér upp fyrsta flokks gistingu sem myndi stórauka ferðamannastraum og opna ný tækifæri í markaðssókn fyrir svæðið í heild sinni. Ferðapjónusta í V-Barðastrandarsýslu á mikla framtíð fyrir sér ef tekst að tryggja þolinmótt fjármagn til uppbyggingar á góðri aðstöðu til móttöku ferðamanna.

Landbúnaður:

Efling landbúnaðar er hluti af uppbyggingu atvinnulífs og styrkingu byggðar í sýslunni. Nýjar búgreinar s.s. skógrækt og ferðapjónusta bænda eru til þess fallnar að auka fjölbreytni í landbúnaði og styrkja þær búgreinar sem fyrir eru. Öflugur búskapur í sveitum er styrk stöð þéttbýlisins og tryggir blómlega ásýnd svæðisins í heild, íbúum og gestum til ánægju og yndisauka.

Opinber þjónusta:

Uppbygging öflugs fræða og frumkvöðlaseturs er mikilvægur þáttur í framkvæmd atvinnumálastefnunnar. Allar atvinnugreinar munu njóta góðs af slíkri uppbyggingu og sérkenni svæðisins til lands og sjávar munu nýtast til aukinnar þekkingar og framþróunar. Aukið framboð á fjarnámi sem hægt er að stunda í heimabyggð auðveldar íbúum að sækja sér menntun og stuðlar þannig að bættri sjálfsvitund og betri hag íbúa og fyrirtækja. Opinber þjónusta skipar sífellt stærri sess í atvinnuþátttöku sveitarfélaganna með auknum flutningi verkefna til þeirra frá ríkisvaldinu og nauðsynlegt að jafnframt sé tryggt fjármagn til að unnt

sé að sinna verkefnum svo fullnægjandi sé. Gera þarf ráð fyrir að hægt sé að taka við verkefnum í opinberri stjórnsýslu frá ríkisfyrirtækjum og stofnunum.

Veiðar, vinnsla og eldi:

Aukin áhersla á rannsóknir og þróunarstarf í sjávarútvegi og tengdum greinum er ein af þeim leiðum sem vænlegar eru til að styrkja atvinnulífið í sýslunni. Nálægð svæðisins við fiskimiðin er undirstaða byggðarinnar og því nauðsynlegt að nýta alla þá möguleika sem slík nálægð býður upp á til eflingar atvinnulífsins. Aukin fullvinnsla afla, öflugt fiskeldi og rannsóknir á lífríkinu í hafinu við strendur sýslunnar eru mikilvæg atriði til fjölgunar fjölbreyttra starfa í þessum atvinnu-greinum. Miklir möguleikar eru fólgnir í eldi þar sem mikil reynsla hefur skapast í þeirri atvinnugrein í sýslunni á undanförunum árum.

Verslun, þjónusta, iðnaður:

Iðnaður í sýslunni hefur alla burði til að stóreflast ef skipulega er staðið að bættri ímynd og samkeppnisstöðu svæðisins. Leita þarf nýrra atvinnutækifæra með nýjum fyrirtækjum og öflugu nýsköpunarstarfi. Verslun og þjónusta mun eflast með fjölgun íbúa og ferðafólks samhliða bættri afkomu annarra atvinnugreina.

1.3 FYRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR

Ekki hefur verið unnið aðalskipulag áður fyrir dreifbýlishluta Tálknafjarðarhrepps.

Helstu skipulagáætlanir sem liggja fyrir og eru hluti af forsendum aðalskipulagsins eru þessar:

Aðalskipulag Tálknafjarðar 1985-2005, staðfest af ráðherra 1995.

Breyting var gerð á Aðalskipulagi árið 2000.

Í mars 2002 kom út **Byggðaaætlun Vestfjarða** sem unnin var af sveitarfélögum á Vestfjörðum þar sem settar voru fram áætlanir til að styrkja byggð á Vestfjörðum.

Í janúar 2005 kom út á vegum iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins **Vaxtarsamningur Vestfjarða** 2005-2008, þar sem settar voru fram tillögur verkefnisstjórnar um byggðaaætlun fyrir Vestfirði.

Meginverkefni vaxtarsamnings er að stuðla að uppbyggingu og vexti klasa og tengslaneta helstu aðila á eftirfarandi kjarnasviðum:

- 1) Sjávarútvegs- og matvælaklasi
- 2) Mennta- og rannsóknarklasi

3) Menningar- og ferðaþjónustuklasi

Í mars kom 2004 kom út Atvinnumálastefna fyrir Vestur-Barðastrandarsýslu 2004-2008, þar sem settar voru fram tillögur frá atvinnumálanefndum í sveitarfélögunum í sýslunni. Þetta var samstarfsverkefni Vesturbyggðar og Tálknafjarðarhrepps.

1.4 SAMRÁÐ VIÐ HAGSMUNAAÐILA

Haft hefur verið samráð við fjölmarga aðila sem á einn eða annan hátt tengjast þeim þáttum sem aðalskipulagið tekur til. Hér á eftir er gerð grein fyrir samráði sem skilyrt er skv. skipulagsreglugerð, gr. 3.2.

1.4.1 Samráð við íbúa og hagsmunaaðila

Haldnir hafa verið eftirfarandi fundir með íbúum og helstu hagsmunaaðilum í Tálknafjarðarhreppi:

17. nóvember 2005 í íþróttahúsinu á Tálknafirði. Vinna við aðalskipulagið var kynnt og boðið upp á samráð við íbúa. Gerð var grein fyrir gagnasöfnun, vinnuferlinu, samþættingu við atvinnumálastefnu, fyrirliggjandi áætlanir o.fl. Kynning á tillögu að aðalskipulagi fyrir sveitarfélagið í heild og þéttbýlið á Tálknafirði.

20. febrúar 2005 í félags- og dagvistarheimili aldraðra í Móbergi á Tálknafirði. Opið hús þar sem endurskoðuð tillaga var kynnt.

1.4.2 Samráð við lögformlega umsagnaraðila

Haft var samráð við lögformlega og aðra umsagnarrðila sem tengjast eftirfarandi efnisflokkum og tekið var tillit til athugasemda greinargerð og uppráttum breytt þar sem við á:

:

- A. **Landbúnaðarsvæði.** Landbúnaðarráðuneytinu var send gögn varðandi afmörkun og skilgreiningu landbúnaðarsvæða í júní 2005 og í mars 2006 var tillagan send til umsagnar. Haft verður náð samráð við Skjólskóga varðandi skógrækt á landbúnaðarsvæðum.
- B. **Vegir og jarðgöng.** Haldnir voru samráðsfundir með Vegagerðinni á Patreksfirði varðandi vegamál á öllum stigum skipulagsvinnunnar, einkum hvað varðar námur og nýlagnir vega. Vegagerðinni var sent bréf í júní 2005 og óskað á fyrirliggjandi skipulagstillögum og aftur í mars 2006.
- C. **Náttúruverndarsvæði og hverfisverndarsvæði vegna náttúruminja.** Haft verður samráð við Umhverfisstofnun var sent bréf í júní 2005 varðandi efnistöð og afmörkun náttúruverndarsvæða og skipulagstillagan til umsagnar í mars 2006.

- D. **Vatnsból, vatnsvernd og verndarsvæði strandmengunar og mengunar í ám og vötnum.** Samvinna varð höfð við Náttúrufræðistofu Vesturlands og Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða varðandi öflun neysluvatns til framtíðar á svæðinu og afmörkun verndarsvæða vatnsbóla. Ennfremur um verndarsvæði vegna strandmengunar og mengunar í ám og vötnum. Sjá ennfremur lið C.
- E. **Fornminjaverndarsvæði og hverfisverndarsvæði vegna fornminja.** Haft var samráð við Fornleifavernd ríkisins varðandi efnistökin fornminjaverndarsvæða og bréf sent í júní 2005 og aftur í mars 2006 vegna tillögu að aðalskipulagi.
- F. **Kirkjugarðar.** Skipulagsnefnd kirkjugarða var sent bréf í júní 2005 og aftur í mars 2006.
- G. **Efnistökusvæði.** Haft var samráð við Vegagerðina og Umhverfisstofnun varðandi efnistökin og afmörkun efnistökusvæða.
- H. **Veitur.** Haft verður samráð við RARIK og Orkubú Vestfjarða vegna rafveitna.
- I. **Hafnarsvæði.** Samráð var haft við Siglingastofnun og bréf sent í júní 2005 og aftur í mars 2006 þar sem tillaga að aðalskipulagi var kynnt.
- J. **Samráð við nágrennasveitarfélög.** Skipulagstillagan var send Vesturbyggð varðandi landnotkun á mörkum sveitarfélaganna.

1.5 AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU

Aðalskipulagið var auglýst til sýnis á skrifstofu Tálknafjarðarhrepps og hjá Skipulagsstofnun frá 29. mars til 26. apríl 2006 og rann frestur til að skila inn athugasemdum út 11. maí 2006. Meðfylgjandi auglýsing birtist í Lögbirtingarblaðinu Bæjarins Besta, Morgunblaðinu, heimasíðu Tálknafjarðarhrepps og Landmótunar sf.

Auglýsing

um aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018

Samkvæmt 18. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 með síðari breytingum er hér með lýst eftir athugasemdum við tillögu að aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2006-2018. Skipulagsuppdraettir, skýringarkort og greinargerðir munu liggja til sýnis á skrifstofu Tálknafjarðarhrepps, Miðtúni 1 Tálknafirði frá 29. mars 2006 til 26. apríl 2006. Ennfremur er tillagan til sýnis hjá Skipulagsstofnun, Laugavegi 166, Reykjavík og á heimasíðunni www.talknafjordur.is. Athugasemdum skal skila til skrifstofu Tálknafjarðarhrepps fyrir 11. maí 2006 og skulu þær vera skriflegar. Þeir sem ekki gera athugasemdir innan tilskilins frests teljast samþykkir tillögunni.

Sveitarstjóri Tálknafjarðarhrepps
Már Erlingsson

Engar athugasemdir bárust við aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2006-2018.

1.6 KORTAGRUNNAR OG UPPDRÆTTIR

Sveitarfélagsuppdráttur og skýringar- og eða þemauppdrættir eru unnin á stafræna kortagrunna frá Landmælingum Íslands í mkv. 1:50.000. Þéttbýlisuppdráttur eru unninn á stafrænan kortagrunn frá Loftmyndum ehf.

1.6.1 Uppdrættir

Auk skipulagsuppdráttar er skipulagáætlunin sett fram á nokkrum séruppdráttum til þess að skýra forsendur og helstu þætti aðalskipulagsins. Skipulagsuppdrættir eru þessir:

Nr. 1. Sveitarfélagsuppdráttur af Tálknafirði, mkv. 1:50.000.

Nr. 2. Þéttbýlisuppdráttur af Tálknafirði, mkv. 1:5.000/10.000.

Þemauppdrættir

Eftirfarandi þemauppdrættir í mkv. 1:200.000 eru einvörðungu til skýringar.

- I. Námur
- II. Skógrækt
- III. Verndarsvæði
- IV. Gönguleiðir
- V. Raflínur

Skipulagsuppdrættir gilda ef ósamræmi er milli þemauppdráttar og skipulagsuppdráttar.

1.7 BREYTINGAR Á GILDANDI AÐALSKIPULAGI TÁLKNAFJARÐARHREPPS.

Hér er lýst helstu breytingum frá gildandi aðalskipulagi Tálknafjarðar 1985-2005 sem staðfest var 26. október 1985 og nær einungis yfir þéttbýlið.

Vega- og gatnakerfi. Tengibraut á gildandi aðalskipulagi sem tengja átti Strandgötu til norðurs við Hrafnadalsveg og þar með vegtengingu á framtíðaríbúðarsvæði er felld út.

Íbúðarsvæði. Framtíðaríbúðarsvæði vestast í þéttbýlinu sem átti að koma til eftir 2005 er fellt niður þar sem ljóst þykir að framboð á lóðum á núverandi byggingarsvæðum svari eftirspurn á skipulagstímanum.

Opið svæði til sérstakra nota breytist í frístundabyggð. Opið svæði til sérstakra nota og óbyggt svæði við tjaldsvæði breytist í frístundabyggð.

Svæði fyrir **verslunar- og þjónustu** (m.a. hótél) er minnkað og breytist að hluta til í svæði fyrir frístundabyggð og opið svæði til sérstakra nota.

Hluti af **lðnaðarsvæði** norðan og sunnan Strandgötu breytist í **athafnasvæði**. Lðnaðarsvæði ofan byggðar minnkar og verður að stórum hluta að opnu svæði til sérstakara nota.

Ríó-yfirlýsingin segir til um að mannkyninu beri réttur til að lifa heilbrigðu og auðgandi lífi í sátt við náttúruna. Hver einstaklingur á rétt á upplýsingum um umhverfið, ástand þess og aðgerðið á sviði umhverfismála sem og ákvarðanatöku er varða nánasta umhverfi hans. Réttur til þróunar skal vera með þeim hætti að komið sé af sanngirni til móts við umhverfis- og þróunarþarfir núlifandi og komandi kynslóða.

Varúðarreglan kveður á um að ekki skuli ráðast í framkvæmd sem kann að hafa alvarleg áhrif á umhverfið nema að sýnt sé fram á að hún hafi ekki slík áhrif.

Mengunarbótareglan kveður á að þeir sem spilla umhverfinu beri kostnað við mótvægisáðgerðir og bætur á þeim skaða sem þeir valda.

Nytjaðgreiðslureglan kveður á um að þeir sem nýta náttúrulegar auðlindir til ágóða og ánægju greiði kostnað sem til fellur við stjórn, viðhald og verndun auðlindanna.

1.8 MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM SKIPULAGSTILLÖGUNNAR

1.8.1 Tengsl aðalskipulags við Staðardagskrá 21

Með Ríó-yfirlýsingunni frá 1992, sem Ísland er aðili að, voru staðfestar nokkrar grundvallarreglur er varða samskipti manns og umhverfis, er stuðla eiga að sjálfbærri þróun. Sjálfbær þróun er sú þróun samfélags sem tekur mið af vistfræðilegum, hagrænum, menningarlegum og félagslegum þörfum núlifandi og komandi kynslóða. Í Ríó-yfirlýsingunni voru settar fram fjórar meginreglur sem styrkja ættu stöðir sjálfbærrar þróunar, réttindayfirlýsingar, varúðarreglan, mengunarbótareglan og nytjagreiðslureglan. Með yfirlýsingunni voru þær skyldur lagðar á herðar ríkisstjórna að vinna að eigin framkvæmdaáætlun (Dagskrá 21) í umhverfismálum sem skylda síðan sveitarstjórnir að vinna að staðbundinni framkvæmdaáætlun sem nefnd er Staðardagskrá 21.

Í Dagskrá 21 eru nefndar 5 megináherslur sem skulu vera ráðandi við stefnumörkun og ákvarðanatöku um þróun byggðar og samfélags sem stuðli að sjálfbærri þróun. Í aðalskipulagsgerð er hægt að styðjast við þessar áherslur.¹

- Heildarsýn og þverfagleg nálgun.
- Virk þátttaka íbúa.
- Vistkerfisnálgun.
- Hnatræn sýn.
- Langtímasýn.

Tálknafjarðarhreppur er ekki eitt þeirra sveitarfélaga þar sem til er samþykkt Staðardagskrá 21 en hafa tengst Staðardagskrá 21 á einn eða annan hátt. t.d. staðið að kynningarfundum eða samþykkt Ólafsvíkuryfirlýsinguna.

Viðfangsefni og ferli aðalskipulags og Staðardagskrár geta í oft skarast þegar unnið er að skilgreiningu viðfangsefna og vandamála og setningu markmiða. Í framfylgd stefnunnar með framkvæmdaáætlunum þá skiljast leiðir, því ekki er gert ráð fyrir að nákvæm framkvæmdaáætlun sé hluti af aðalskipulagi. Staðardagskrá nýtist sem liður í því að framfylgja stefnu aðalskipulags.²

¹ Skipulagsstofnun, 2003, Leiðbeiningar um gerð Aðalskipulags

² Sama

Taflan hér að neðan sýnir hvaða viðfangsefni í Staðardagskrá 21 og aðalskipulags fléttast saman og hvort sveitarfélagið sé markvisst farið að framfylgja einhverju markmiðanna.

Markmið sett fram í Staðardagskrá 21	Markmið í aðalskipulagi	Framfylgd Tálknafjarðarhrepps
Fráveitumál	Ákvarða legu stofnæða fráveitukerfa	+
Úrgangur frá heimilum og fyrirtækjum	Setja reglur um sorpförgun	+
Gæði neysluvatns	Verndun grunnvatns sem nytjavatns fyrir íbúa og atvinnustarfsemi	+
Hávaða- og loftmengun	Skipuleggja byggð og samgöngukerfi þannig að loft- og hljóðmengun sé lágmörkuð	+
Náttúru- og gróðurvernd	Stuðla að varðveislu friðlystra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt	+
Meningarminjar	Verndun fornleifa og annarra menningarminja	-
Samgöngumál	Áfram verði unnið að lagningu bundins slittlags í sveitarfélaginu og lögð áhersla á að tengivegir fari inn á vegaaætlun.	+

+ stefnu framfylgt - stefnu ekki framfylgt ? óljóst

1.8.2 Umhverfisáhrif skipulagstillögu

Samkvæmt 5. mgr. 9. gr. skipulags- og byggingarlaga skal leggja mat á umhverfisáhrif einstakra markmiða og ráðgerðra framkvæmda í skipulagsáætlunum.

Mikilvægt er að áhrif skipulagstillögunnar séu metin á vinnslustigi skipulagsgerðar, þ.e.a.s. fjallað sé um umhverfisáhrif áður en ákvörðun er tekin um tillögur. Þannig er stuðlað að því að tekið sé tillit til umhverfissjónarmiða við stefnumörkun. Umhverfismat skipulagstillögunnar getur eingöngu þjónað sem aðdragandi að mati á umhverfisáhrifum framkvæmda, en getur ekki komið í stað þess.

Í skipulagsreglugerðinni gr. 3.3 kemur fram að lýsa eigi *“þeim kostum sem til greina koma varðandi staðsetningu og útfærslu byggðar og einstakra framkvæmda og þeir bornir saman m.t.t. áhrifa á umhverfið, m.a. með tilliti til sérkenna einstakra svæða. Þetta getur átt við um tegund landnotkunar og þéttleika byggðar. Leitast skal við að nýta mat á umhverfisáhrifum mismunandi landnotkunar- og framkvæmdakosta og skipulagstillögunnar í heild til að tryggja að tillit sé tekið til umhverfissjónarmiða í skipulagstillögunni og að gætt sé samræmis við meginmarkmið skipulagstillögunnar og markmið reglugerðar þessarar.”*

Í samræmi við þessi ákvæði hefur á á skipulagsferlinum verið fjallað um mismunandi kosti varðandi staðsetningu, útfærslu og fyrirkomulag. Þeir eru síðan á grófan hátt bornir saman m.t.t. áhrifa á umhverfið t.d. út frá sérkennum einstakra svæða.

1.8.3 Samanburður skipulagstillagna

“Þegar meta á umhverfisáhrif tiltekinnar framkvæmdar eða áætlunar þarf að skilgreina þá umhverfisþætti sem lagðir verða til grundvallar matinu. Með hugtakinu umhverfisþáttur er átt við þá þætti umhverfisins sem framkvæmd eða áætlun getur haft áhrif á s.s. andrúmsloft, landslag, jarðmyndanir, grunnvatn, heilsa og öryggi, menningarminjar, gróður og dýr og atvinna”³

Til að auðvelda mat á einstökum markmiðum skipulagstillögunnar og samanburð á valkostum er unnt að setja matið fram í venslatöflum. Skilgreindir hafa verið fyrirfram ákveðnir umhverfisvísar, sem skiptast upp í hnattræna og staðbundna umhverfisvísa. Lagt er gróft mat á umhverfisáhrif einstakra markmiða skipulagstillögunnar út frá umhverfisvísunum sem gefur síðan ákveðna mynd af umhverfi skipulagssvæðisins. Með venslatöflum er ekki gerð ítarleg grein fyrir umhverfisáhrifum heldur eru dregnar fram meginlínur sem hægt er að taka mið af.

Hér eru nokkur atriði skoðuð nánar út frá umhverfisvísunum og settar eru upp venslatöflur til að meta umhverfisáhrif af markmiðssetningu aðalskipulagsins. Venslatöflur eru settar upp fyrir eftirfarandi markmið;

- Íbúaþróun og þéttbýlismyndun (þéttbýli/dreifbýli).
- Samgöngur.
- Áhrif efnistökusvæðis.
- Áætlanir um Skjólaskóga.
- Verndaráætlanir

³ Skipulagsstofnun, LEIÐBEININGAR UM FLOKKUN UMHVERFISÞÁTTA, VIÐMIÐ OG VÆGI UMHVERFISÁHRIFA, drög 2005

Áðurtaldir vísar voru valdir með eftirfarandi í huga. Eitt af meginmarkmiðum aðalskipulagsins er að hafa jákvæð áhrif á íbúapróun. Þeir þættir sem hafa einna mest áhrif á íbúapróun eru góðar samgöngur en vegagerð fylgir oft á tíðum mikil efnistaka. Aðrir þættir eru hagstæð atvinnuþróun á svæðinu sem og góð félagsleg og menningarleg þjónusta. Með mið af þessu var reynt að velja atriði sem samsvara markmiðunum.

1.8.4 Íbúapróun

Sveitastjórnin í Tálknafjarðarhreppi leggur mikla áherslu á jákvæða íbúapróun. Forsendur fyrir að fólki fjölgi í sveitarfélaginu eru að skapa þarf skilyrði fyrir traustri búsetu í sveitarfélaginu. Fólksfækkun í Tálknafjarðarhreppi hefur verið frekar lítil síðastliðna áratugi og því mikilvægt að halda þeirri jákvæðri þróun áfram og stuðla að meiri fjölgun. Leggja þarf mat á kosti og galla byggðamynsturs og af því er hægt að draga ályktun af því varðandi íbúapróun sveitarfélagsins. Grundvöllur aukinnar þjónustu byggist á tilteknum íbúafjölda og hagstæðri aldursamsetningu. Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps gerir ráð fyrir því að kaптúnið Tálknafjörður verði miðstöð þjónustu í Tálknafjarðarhreppi.

Markmið aðalskipulags	Hnatrænin umhverfisvísar			Staðbundnir umhverfisvísar								
	Orka og auðlindir	Lofslag	Líffræðilegur fjölbreytileiki	Lof	Vatn	Jörð og jarðmúndanir	Landslag	Gróður	Dýralíf	Mannert umhverfi	Heilsa, velferð	Félags- og menningarlíf
Valkostur 1 Efling byggðar í þéttbýli í Tálknafjarðarhreppi	+	+	0	+	+	-	+	+	+	0/+	+	+
Eða												
Valkostur 2 Dreifðari byggð	--/0	0	--	0	--	--	--	0	0	0	0	0

+ jákvæð áhrif
áhrif

-- neikvæð áhrif

0 engin/óveruleg áhrif

? óþekkt

Niðurstaða:

Þegar umhverfisáhrif íbúapróunar eru metin vegna þróunar þéttbýlis kemur í ljós að efling þéttbýliskjarnanna hefur jákvæðari áhrif heldur en áhersla á fleiri en einn byggðarkjarna. Hagkvæmara er að þétta og auka núverandi byggð og stuðla þannig að betri nýtingu á núverandi þjónustu- og samgöngukerfum. Nýtingin verður betri á lögnum, minna álag á

umhverfið t.a.m. með styttri gatnagerð og aukin nýting á annarri þjónustu eins og verslun. Fjárfesting sveitarfélagsins verður markvissari og hagkvæmari í uppbyggingu og rekstri, t.a.m. verður rekstur skóla hagkvæmari. Þétting núverandi byggðar hefur einnig í för með sér minni umferð bifreiða og þar af leiðandi minni mengun.

Tillagan:

Í aðalskipulagstillögunni er lögð áhersla á þéttbýlismyndun í kaupúninu Tálknafirði. Þó er heimil bygging stakra íbúðarhúsa á landbúnaðarsvæðum án tengsla við búskap.

1.8.5 Atvinnulíf

Ein af aðaláherslum sveitastjórninnar í Tálknafjarðarhreppi er öflugt og fjölbreytt atvinnulíf sem stuðlar að jákvæðri íbúðarþróun og er tekjuskapandi. Margar hugmyndir hafa verið settar fram í atvinnumálastefnu fyrir Vestur-Barðastrandarsýslu. Eitt af fjölmörgum verkefnum í Tálknafjarðarhreppi er að auka vægi þorskeldis og aukin þjónusta við ferðamenn þá er einkum horft til þeirra er tengjast Fjord Fishing verkefninu..

Markmið aðalskipulags	Hnatrænir umhverfisvísar			Staðbundnir umhverfisvísar								
	Orka og auðlindir	Lofslag	Líffræðilegur fjölbreytileiki	Löft	Vatn	Jörð og jarðmyndanir	Landslag	Gröður	Dýralíf	Mannert umhverfi	Helsta, velferð	Félags- og menningarlíf
Valkostur 1 Efling atvinnulífs í Vesturbyggð Eða	0	0+	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+
Valkostur 2 Óbreytt ástand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	--	--	--

+ jákvæð áhrif
áhrif

-- neikvæð áhrif

0 engin/óveruleg áhrif

? óþekkt

Niðurstaða:

Þegar umhverfisáhrif atvinnulífs eru metin kemur í ljós að efling atvinnulífs hefur óveruleg áhrif á flesta þætti en jákvæð áhrif á hagræna og félagslega þætti umhverfisins. Styrking atvinnulífs og aukin fjölbreytni í störfum hefur tvímælaust jákvæð áhrif á samfélagið þar með auknum störfum íbúum fjölgar og minni hætta á atgervisflotta.

Tillagan:

Í aðalskipulagstillögunni er lögð áhersla á aukið þorskeldi og á aukið þjónustustig við ferðamenn þá sérstaklega í tengslum við Fjord Fishing verkefnið.

1.8.6 Efnistökuastaðir

Efnistaka þar sem áætluð efnistaka raskar 5 ha svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda. Ennfremur efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² eða stærra svæðis. Þá ber framkvæmdaraðila að tilkynna Skipulagsstofnun um fyrirhugaða efnistöku ef hún raskar 2.5 ha svæði eða stærra eða ef magn jarðefna er 50.000 m³ eða meira. Ennfremur ef um er að ræða efnistöku á verndarsvæðum.

Í Tálknafjarðarhreppi eru nokkrar en fremur litlar námur og eru þær flestar á landbúnaðarsvæðum. Í samráði við Vegagerðina hefur tilgreindum námum verið fækkað verulega í skipulagsvinnunni. Flestar námurnar eru malarnámur vegna vegagerðar og er frágangur jafnan auðveldur. Í töflu hér að neðan er lýst helstu áhrifum stærri námasvæða á umhverfið:

Markmið aðalskipulags	Hnattrænir umhverfisvísar			Staðbundnir umhverfisvísar								
	Orka og auðlindir	Lofslag	Liffræðilegur fjölbreytileiki	Lof	Vain	Jörð og jarðmündanir	Landslag	Gróður	Dýralif	Mannert umhverfi	Heilsa, velferð og lövoni	Félags- og menningarlíf
Valkostur 1 Fáir og vel skipulagðir efnistökuastaðir	0	0	+	?	+	+	+	+	+	+	?	0
Eða												
Valkostur 2 Efnistökuastaðir fleiri og dreifðari	0	0	--	?	--	--	--	--	--	--	?	0

+ jákvæð áhrif -- neikvæð áhrif 0 engin/óveruleg áhrif ? óþekkt áhrif

Niðurstaða:

Út frá umhverfissjónarmiðum eru fáir en vel nýttir og staðsettir efnistökuastaðir æskilegri en margir og dreifðari efnistökuastaðir. Betra er að gjörnýta einn stað en að byrja á nýjum. Með mörgum smærri er landslagi og fleiri þáttum náttúrunnar ógnað. Áður var lítið svo á að

við sérstakar vegaf framkvæmdir væri rétt að veita aðgang að stöðum nálægt framkvæmdastað til að styttu aksturslengdir og þar með væri hægt að draga úr mengun.

Tillaga:

Valkostur 1 fellur vel að markmiðum sveitarstjórnar að gert sé ráð fyrir sem fæstum en tiltölulega stórum efnistökusvæðum, sjá [kafla 5.2.8](#), sem nýtt verða til varanlegrar efnistöku.

1.8.7 Áætlanir um Skjólskóga

Meðal markmiða er að efla skógrækt á svæðinu til viðurframleiðslu, útivistar, skjóls og landbóta. Fjórar jarðir voru samningsbundnar verkefninu um Skjólskóga í Tálknafjarðarhreppur og ein hefur sótt um að hefja skógrækt í tengslum við Skjólskóga. Alls var skógræktarkaland þeirra jarða sem samningsbundnar eru um 20 ha.

Markmið aðalskipulags	Hnattrænin umhverfisvísar			Staðbundnir umhverfisvísar								
	Orka og auðlindir	Lofslag	Liffræðilegur fjölbreytileiki	Löft	Vain	Jörð og jarðvarmanir	Landslag	Gróður	Dýralif	Mannert umbætur	Helga, vellir og áttavat	Félags- og menningarlíf
Valkostur 1 Áætlanir um skógrækt verði framkvæmdar innan sveitarfélagsins þar sem hagkvæmt er talið	+	+	?	+	+	0	0	+	+	+	+	+
Eða												
Valkostur 2 Ræktunaráformum hætt	--	--	?	--	--		--	--	--	+	--	--

+ jákvæð áhrif -- neikvæð áhrif 0 engin/óveruleg áhrif ? óþekkt áhrif

Niðurstaða:

Þegar áhrif aukinnar ræktunar eru skoðuð út frá hnattrænum sjónarmiðum hafa rannsóknir leitt það í ljós að áhrif skógræktar á loftslag eru mun meiri en reiknað hefur verið með hingað til. Skógrækt hefur jákvæð áhrif þegar litið er á staðbundna þætti umhverfisins t.d. aukinn líffræðilegur fjölbreytileiki. Útivistarmöguleikar verða fjölbreyttari. Á sama tíma getur skógrækt haft áhrif á búsvæði fugla þannig að tegundasamsetning breytist. Skógrækt hefur áhrif á gæði lofts þar sem hún eykur súrefnismagn í loftinu og bindur koltvísýring svo fremur að votlendissvæði verði ekki ræst fram. Getur haft jákvæð áhrif á veðurfar t.d. með skjólmyndun.

Tillaga:

Gert er ráð fyrir aukinni skógrækt í Tálknafjarðarhreppur í samráði við sveitarfélagið og Skjólsskóga.

1.8.8 Verndaráætlanir

Meðal markmiða aðalskipulagsins er að stuðla að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt. Í Tálknafjarðarhreppi er fjöldi merkra sögu- og þjóðminjastaða og þær minjar sem eru friðlýstar flokkast sem þjóðminjaverndarsvæði. Auk þeirra er fjöldi annarra fornminja á svæðinu sem ekki eru staðsettar. Staðið verður vörð um verndun grunnvatns sem nytjavatns fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi. Hverfisvernd er eitt af markmiðum aðalskipulagsins til að stuðla frekari varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. rennir styrkari stoðum undir ferðaþjónustu á svæðinu.

Markmið aðalskipulags	Hnattrænir umhverfisvísar		Staðbundnir umhverfisvísar									
	Orka og auðlindir	Loftslag	Líffræðilegur fjölbreytileiki	Loft	Vatn	Jörð og jarðmyndanir	Landslag	Gróður	Dýralif	Mannert umbætur	Helisa, velferð og ávarai	Félags- og menningarlíf
Valkostur 1 Áætlanir um vernd verði framkvæmdar innan sveitarfélagsins.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+
Eða												
Valkostur 2 Verndaráætlunum hætt.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--

Niðurstaða:

Stefna aðalskipulagsins um náttúruverndarsvæði styður markmið og stefnu laga um náttúruvernd og áréttar meginmarkmið aðalskipulagsins um umhverfi og minjar. Þannig styðja stefnumið aðalskipulagsins viðmið um náttúrufar með áherslu á verndun og varðveislu náttúruminja m.a. með tillögu að hverfisvernd á Sveinseyri, Suðureyri og á Sellátrum. Stefna aðalskipulagsins um verndarsvæði vegna grunnvatns- og strandmengunar styður aðra stefnumörkun aðalskipulagsins með áherslu á náttúruvernd og útivist þar sem hrein strandlengja hefur áhrif á gildi svæðisins til útivistar og náttúruskoðunar. Stefna aðalskipulagsins um þjóðminjaverndarsvæði styður þau viðmið um að vernda og varðveita menningarsögulegar minjar, sem og um að auðvelda aðgang þjóðarinnar að og kynni af minjum landsins.

1.9 MATSSKYLDAR FRAMKVÆMDIR SKV. LÖGUM UM MAT Á UMHERFIS-ÁHRIFUM

Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 skal meta umhverfisáhrif þeirra framkvæmda sem taldar eru geta haft í för með sér umtalsverð áhrif á umhverfið, s.s. lífríki, vatn, loft, jarðmyndanir, landslag, minjar og mannlíf.

Í skipulagsáætlun skal gera grein fyrir þeim framkvæmdum sem fyrirhugaðar eru og háðar mati á umhverfisáhrifum. Ennfremur skal koma fram hvort mat á umhverfisáhrifum hafi þegar farið fram á einstökum fyrirhuguðum framkvæmdum og greina frá niðurstöðum þess.

Í þeim tilvikum þegar fleiri en ein matsskyld framkvæmd er fyrirhuguð á sama svæði getur ráðherra, að fenginni umsögn Skipulagsstofnunar og að höfðu samráði við viðkomandi framkvæmdaraðila, ákveðið að umhverfisáhrif þeirra skuli metin sameiginlega. Þær framkvæmdir sem tilgreindar eru í 1. viðauka við lög þessi skulu ávallt háðar mati á umhverfisáhrifum.

Dæmi um framkvæmdir sem ávallt skulu háðar mati á umhverfisáhrifum:

1. **Jarðvarmavirkjanir** og önnur varmaorkuver með 50 MW uppsett varmaafli eða meira og önnur orkuver með 10 MW uppsett rafafi eða meira.
2. **Stofnbrautir í þéttbýli**. Nýir vegir utan þéttbýlis sem eru 10 km eða lengri. Enduruppbygging vega utan þéttbýlis þar sem nýlagning samkvæmt áætlunum er a.m.k. 10 km að lengd.
3. **Hafnir** (viðskiptahafnir, skipgengar vatnaleiðir og innhafnir) sem skip stærri en 1.350 tonn geta siglt um.
4. **Förgunarstöðvar** þar sem spilliefni eru brennd, meðhöndluð með efnum eða urðuð. Aðrar förgunarstöðvar úrgangs sem meðhöndla meira en 500 tonn af úrgangi á ári.

5. **Skolphreinsistöðvar** með afkastagetu sem svarar til 50.000 persónueininga eða meira.
6. **Efnistaka þar** sem áætluð efnistaka raskar 50.000 m² svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri. Efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² svæði eða stærra.
7. **Loflínur utan þéttbýlis** til flutnings á raforku með 66 kV spennu eða hærri. Sæstrengir til flutnings á raforku með 132 kV spennu eða hærri og eru 20 km eða lengri.
8. **Fiskimjöls- og lýsisverksmiðjur** í þéttbýli með framleiðslugetu 1.000 tonn á sólarhring eða meiri.

Í 2. viðauka eru framkvæmdir sem kunna að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og metið er í hverju tilviki með tilliti til eðlis, umfangs og staðsetningar hvort háðar skuli mati á umhverfisáhrifum samkvæmt lögum þessum, sbr. einnig 3. viðauka.

Eftirfarandi eru dæmi um slíkar framkvæmdir:

1. **Landbúnaður, skógrækt og fiskeldi:**
 - a. Framkvæmdir til endurskipulagningar á landareignum í dreifbýli sem taka til stærra landsvæðis en 20 ha.
 - b. Framkvæmdir til að leggja óræktað land eða lítt snortið svæði undir þaulnýttinn landbúnað.
 - c. Vatnsstjórnunarframkvæmdir vegna landbúnaðar, þar með taldar áveitu- og framræsluframkvæmdir á 10 ha svæði eða stærra eða á verndarsvæðum.
 - d. Nýræktun skóga á 200 ha svæði eða stærra eða á verndarsvæðum og ruðningur á náttúrulegum skógi.
 - e. Uppgræðsla lands á verndarsvæðum.
2. **Námuiðnaður:**
 - a. Efnistaka þar sem áætluð efnistaka raskar 25.000 m² svæði eða stærra eða er 50.000 m³ eða meiri. Efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 25.000 m² svæði eða stærra. Efnistaka á verndarsvæðum.
3. **Matvælaíðnaður:**
 - a. Vinnsla á olíu og fitu úr jurtum og dýrum.
 - b. Þökkun og niðursuða á jurta- og dýraafurðum 75 tonn á dag eða meira.
 - c. Framleiðsla á mjólkurvörum 200 tonn á dag eða meira.
 - d. Öl- og maltgerð.
 - e. Framleiðsla á sætindum og sírópi.
 - f. Sláturhús.
 - g. Stöðvar til sterkjuframleiðslu.
 - h. Fiskimjöls- og lýsisverksmiðjur á verndarsvæðum; fiskimjöls- og lýsisverksmiðjur í þéttbýli með framleiðslugetu 500 tonn á sólarhring eða meiri.
4. **Mannvirki til að verjast rofi á strandlengjum**, t.d. með stíflugörðum, brimbrjótum, hafnargörðum og öðrum varnarmannvirkjum gegn ágangi sjávar. Landfyllingar þar sem áætluð uppfylling er 5 ha eða stærri, þó ekki viðhald og endurbygging slíkra mannvirkja.

5. **Tengibrautir í þéttbýli.** Allir nýir vegir utan þéttbýlis á verndarsvæðum og á svæðum sem eru á náttúruminjaskrá. Enduruppbygging vega utan þéttbýlis á verndarsvæðum.

1.9.1 **Matsskyldar framkvæmdir í Tálknafjarðarhreppi**

Ekki hafa farið neinar framkvæmdir fram sem hafa farið í mat á umhverfisáhrifum.

Þær framkvæmdir sem aðalskipulagstillagan gerir ráð fyrir að verði matsskyldar samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum eru eftirfarandi :

- **Snjóflóðavarnir á Tálknafirði.**

1.10 EINSTAKAR FRAMKVÆMDIR

1.10.1 Fristundabyggð

Í Tálknafjarðarhreppi er við þéttbýlið og byrjað er að reisa frístundahverfi en þó nokkrir stakir bústaðir. Einnig er byrjað að reisa frístundahús í dreifbýlinu. Til stendur að reisa frístundabyggð við sundlaugina á Tálknafirði á svæði milli Hólsár og skólasvæðis. Í töflu hér að neðan er lýst helstu áhrifum stærri frístundabyggisvæða á umhverfið:

	ÁHRIFAPÆTTIR	FRÍSTUNDABYGGÐ TÁLKNAFIRÐI	ÁHRIF
Nátúrufar	Landslag og jarðmyndanir	Nokkur áhrif á landslag og jarðmyndanir. Svæðin taka oft frekari breytingum vegna aukinnar ræktunar trjáplantna.	--
	Sjór, ár, vötn og grunnvatn	Lítil áhrif enda almennt gerðar strangar kröfur varðandi frágang rotþróa.	0
	Gróður	Nokkur áhrif verða á gróður vegna aukinnar ræktunar trjáplantna.	+/-
	Loft- og hljóðmengun	Lítil sem engin áhrif.	0
	Önnur landnotkun	Mörg svæðanna eru á landbúnaðarsvæðum sem skerðast því nokkuð.	0/--
Samfélag	Atvinnulíf og efnahagur	Styður við byggingarstarfsemi og ýmsar greinar atvinnulífs og því efnahag almennt.	+
	Útivist og ferðaþjónusta	Aukin þörf á þjónustu í tengslum við ferðaþjónustu.	0
	Samgöngur og öryggismál	Lítil sem engin.	0
	Byggð	Styður við byggingarstarfsemi og vegagerð og þar með ýmsar greinar atvinnulífs og efnahag.	+
	Fornminjar	Lítil sem engin enda er þess gætt að ný byggð skerði ekki fornminjar.	0
	Markmið sveitarstjórnar	Framboð svæða undir frístundabyggð fellur vel að markmiðum sveitartjórnar.	+

+ jákvæð áhrif -- neikvæð áhrif 0 engin/óveruleg áhrif ? óþekkt áhrif

1.10.2 Landgræðsla og skógrækt

Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr.106/2000 skal tilkynna um skógræktaráætlanir sem taka yfir 200 ha lands eða meira eða skógræktar á verndarsvæðum, til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar matsskyldu framkvæmdanna, sbr. einnig 3. viðauka laganna. Sama á við landgræðsluáætlanir á verndarsvæðum. Skógræktaráætlanir sem eru tilkynningaskyldar eru einnig háðar framkvæmdaleyfi sveitarstjórnar skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga. Stefnt er að því að endurheimta landgæði hvarvetna á skipulagssvæðinu.

	ÁHRIFABÆTTIR	LANDGRÆÐSLA OG SKÓGRÆKT TÁLKNAFIRÐI	ÁHRIF
Náttúrufar	Landslag og jarðmyndanir	Töluverð sjónræn áhrif verða á landslag og jarðmyndanir, einkum á skógræktarsvæðum.	--/+
	Sjór, ár, vötn og grunnvatn	Gróður bindur vatn, en áhrif eru þó afar lítil.	0
	Gróður	Mikil áhrif verða á gróður, einkum á svæðum þar sem gróðurþekja er lítil.	+/--
	Loft- og hljóðmengun	Dregur úr loftmengun, bindur koltvíoxíð og dregur úr áhrifum ósóneyðandi efna.	+
	Önnur landnotkun	Þegar landgræðslustarf hefur borið árangur geta svæðin jafnan nýst betur til annarra nota, t.d. til landbúnaðar eða til ýmiss konar byggðar.	+
Samfélag	Atvinnulíf og efnahagur	Skógrækt eflir atvinnumöguleika, einkum þegar lítið er til langrar framtíðar.	+
	Útivist og ferðaþjónusta	Möguleikar aukast enda er skógur til þrýði og skjóls. Aukin efnahagslegur ávinningur vegna aukinnar ferðaþjónustu.	+
	Samgöngur og öryggismál	Lítill áhrif, en landgræðsla dregur úr sandfoki við vegi (og flugbrautir) þar sem það er vandamál.	+
	Byggð	Bætir skilyrði til búsetu eins og skýr dæmi eru um við Þorlákshöfn.	+
	Fornminjar	Lítill áhrif enda er þess gætt að ekki verði plantað trjám nálægt fornminjum.	0
	Markmið sveitarstjórnar	Landgræðsla og skógrækt fellur vel að markmiðum bæjarstjórnar um stöðvun sandfoks og uppgræðslu lands sbr. kafla 5.2.13.	+

+ jákvæð áhrif -- neikvæð áhrif 0 engin/óveruleg áhrif ? óþekkt áhrif

1.10.3 Efnisnámur

Efnistaka þar sem áætluð efnistaka raskar 50.000 m² (5 ha) svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda sbr. lög nr.106/2000, viðauka 1. Ennfremur efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² eða stærra svæðis. Þá ber framkvæmdaraðila að tilkynna Skipulagsstofnun um fyrirhugaða efnistöku skv. 6. gr. sömu laga og viðauka 2, þegar um er að ræða efnistöku sem raskar 25.000 m² (2.5 ha) svæði eða stærra eða ef magn jarðefna er 50.000 m³ eða meira. Ennfremur ef um er að ræða efnistöku á verndarsvæðum. Í Tálknafjarðarhreppur eru 4 námur sem eru í notkun öllum tilvikum er um að ræða minni námur.

	ÁHRIFAPÆTTIR	EFNISNÁMUR TÁLKNAFIRÐI	ÁHRIF
Náttúrufar	Landslag og jarðmyndanir	Mikil áhrif á landslag og jarðmyndanir, einkum þar sem námur eru unnar í hlíðum fjalla.	--
	Sjór, ár, vötn og grunnvatn	Lítill áhrif verða á það grunnvatn, sem nýtist sem neysluvatn. Að jafnaði er ekki gert ráð fyrir efnisnámum á vatnsverndarsvæðum í flokki I brunnsvæði og flokki II grannsvæði.	0/--
	Gróður	Lítill sem engin áhrif verða á gróður.	0
	Loft- og hljóðmengun	Lítill sem engin áhrif.	0
	Önnur landnotkun	Lítill áhrif á aðra landnotkun. Efnistaka er yfirleitt tímabundin landnotkun meðan á henni stendur, t.d. á landbúnaðarsvæðum.	0
Samfélag	Atvinnulíf og efnahagur	Námur munu styðja við atvinnulíf og byggingastarfsemi á svæðinu almennt.	0/--
	Útivist og ferðaþjónusta	Lítill sem engin.	0
	Samgöngur og öryggismál	Nokkur áhrif á samgöngur, námur tengjast í flestum tilfellum úrbótum á vegum.	+
	Byggð	Styður við byggingastarfsemi og vegagerð og þar með ýmsar greinar atvinnulífs og efnahag.	+
	Fornminjar	Lítill sem engin enda gert ráð fyrir að fornminjar verði skráðar áður en efnistaka hefst.	0
	Markmið sveitarstjórnar	Nægt framboð efnistökusvæða fyrir ýmiss konar byggingastarfsemi fellur vel að markmiðum bæjarstjórnar.	+

+ jákvæð áhrif -- neikvæð áhrif 0 engin/óverleg ? óþekkt

2 SKIPULAGSÁÆTLUN - LANDNOTKUN OG ÞRÓUN BYGGÐAR

2.1 LÝSING AÐALSKIPULAGS

Hér verður stutt samantekt um megindrætti í landnotkun á einstökum svæðum í sveitarfélaginu. Skipulagsuppráttur fyrir sveitarfélagið í heild er í mkv. 1:50.000 og upprættir fyrir þéttbýli í Tálknafirði er í mkv. 1:5.000 (1:10.000). Auk þess eru 5 skýringarupprættir aftast í greinargerðinni. Í þessum kafla er nánari lýsing á tillöguupprætti og stefnumörkun fyrir þá landnotkun sem stefnt er að á svæðinu. Hver landnotkunarflokkur hefur sinn ákveðna lit og tákn á upprætti og gilda þær reglur og viðmiðanir sem lýst er nánar í greinargerð. Vegna mælikvarða á sveitarfélagsupprætti eru svæði sem eru 5 ha eða minni táknuð með hring en ekki afmörkuð. Lýsing á starfsemi á einstökum svæðum er samkvæmt núverandi notkun og er ekki bindandi umfram ákvæði skipulags- og byggingarlaga og skipulagsreglugerðar.

2.2 MEGINÞÆTTIR AÐALSKIPULAGS

Miklar breytingar hafa orðið í landnotkun á síðari árum. Landbúnaður hefur minnkað til muna í Tálknafjarðarhreppi og er í dag ekki neinn landbúnaður stundaður í hreppnum fyrir utan frístundabúskap.

Kauptúnið á Tálknafirði er eina þéttbýlið í Tálknafjarðarhreppi og er ekki reiknað með nýjum svæðum fyrir íbúðabyggð enda eiga þau svæði sem fyrir eru á aðalskipulagi að geta auðveldlega annað fyrirhugaðri fjölgun íbúa á skipulagstímanum 2006-2018. Svæði sem ætluð eru atvinnustarfsemi og iðnaði eru rúm. Helstu dráttum í landnotkun á Tálknafirði er að öðru leyti lýst í [kafla 3](#).

Gert er ráð fyrir aukinni aðsókn í sumarbústaðalóðir á svæðinu. Ráðgert er að reisa nokkur sumarhús í tengslum við sjóstangaveiði í Tálknafirði, en sumarið 2006 var fyrirtækið Fjord Fishing stofnað en að því standa Tálknafjörður, Vesturbyggð, Bolungarvík og Súðavík.

Fiskiðnaður er einkum á Tálknafirði auk trésmiðju, 2 vélsmiðjur sem og minni iðnfyrirtæki.

Í Tálknafjarðarhreppi er ekkert svæði á náttúruminjaskrá og engin friðlýst svæði Einn minjastaður er friðlýstur skv. Þjóðminjalögum.

2.3 LANDNOTKUN Í DREIFBÝLI

2.3.1 Meginmarkmið

Hér á eftir fara sérstakar áherslur í hverjum málaflokki sem eiga við dreifbýlið í Tálknafirði. Markmiðin eiga einnig við fyrir þéttbýli Tálknafjarðar en áherslur eru mismunandi.

Búseta og byggð

Styrkja þarf búsetu í Tálknafjarðarhreppi. Lögð er áhersla á samfellda byggð í þéttbýli. Stefnt er að heildstæðum og fallegum íbúðahverfum í góðum tengslum við útivist og þjónustu. Yfirbragð byggðarinnar skal taka mið af náttúrulegu umhverfi sínu. Stefnt er að eflingu atvinnugreina tengdum ferðaþjónustu og útivist, þannig að Tálknafjörður verði eftirsóttur staður fyrir ferðamenn.

Atvinnulíf

Stefnt er að Tálknafjörður geti boðið upp á fjölbreytt og öflugt atvinnulíf sem tekur tillit til umhverfisins. Þróun atvinnulífsins taki mið af sérstöðu byggðalagsins sem tengist sjávarútvegi og framleiðslu sjávarafurða.

Félagsþjónusta

Lögð er áhersla á að uppeldis-, félags- og menningarleg sjónarmið endurspeglit í skipulagi byggðalagsins.

Umhverfi

Sveitarfélagið hefur það að markmiði að þróun og uppbygging bæjarfélagsins taki mið af Staðardagskrá 21. Lögð verður áhersla á að uppfræða almenning og hvetja til þátttöku í endurbótum á umhverfi bæjarins.

Samgöngur

Við skipulag umferðarkerfis er stefnt að því að auka öryggi akandi, gangandi og hjólandi vegfarenda. Lögð er áhersla á einfalt og öruggt gatnakerfi sem stuðlar að lágmarks mengun. Lögð verði áhersla á öruggar gönguleiðir til og frá skóla.

SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR

Á svæðum fyrir þjónustustofnanir er gert ráð fyrir stofnunum og fyrirtækjum sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið. Til þeirra teljast m.a. menntastofnanir, trúarstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkisins. (Sjá einnig gr. 4.3 í skipulagsreglugerð).

IÐNAÐARSVÆÐI

Á iðnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir umfangsmikilli iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem getur haft í för með sér mengun, s.s. fiskeldisstöðvar, veitustöðvar, skólpælu- og hreinsistöðvar, verksmiðjur og virkjanir. Íbúðir eru ekki heimilar á iðnaðarsvæðum. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð).

2.3.2 Svæði fyrir þjónustustofnanir

Markmið:

- Styrkja þjónustustarfsemi í dreifbyli til að efla byggð á svæðinu.
- Gert er ráð fyrri að starfsemi núverandi þjónustustofnannar geti eflst og vaxið.

Leiðir:

- Að styrkja og vernda menningasögulegt umhverfi kirkjunnar..

Margar þjónustustofnanir í dreifbyli eru háðar sérstökum skilyrðum í lögum eða samningum, s.s. sóknarkirkjur, félagsheimili, meðferðarheimili og skólar. Notkun á landi sem tilheyrir hlutaðeigandi stofnunum er háð samþykktu deiliskipulagi. Á uppdrætti fá þjónustustofnanir appelsinugult tákn og númer: Í dreifbyli Tálknafjarðarhrepps er eftirfarandi þjónustustofnun:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing	Jörð/jarðir
S1	Stóri Laugardalur	Kirkjustaður. Stokkbyggt timburhús teiknað og tilsníðið í Noregi, reist 1906.	Stóri Laugardalur
S2	Keldeyri	Spennuvirki	Hjallatún

2.3.3 Iðnaðarsvæði

Markmið:

- Stuðlað verði að uppbyggingu iðnaðarsvæða til að renna styrkari stoðum undir byggð á svæðinu.
- Stuðlað verði að frekari rannsóknum á nýtingarmöguleikum jarðhita.

Leiðir:

- Sveitarstjórnir hafi frumkvæði um jarðhitaleit..
- Hafin verði athugun á því hvort mögulegt sé að fjölga smávirkjunum.

Stefnt er að því að sveitarstjórnir hafi frumkvæði um jarðhitaleit bæði til húshitunuar og uppbyggingu iðnaðar t.a.m. fiskeldis. Iðnaðarsvæði utan þéttbýlis er einungis eitt, en það er fiskeldi í botni Tálknafjarðar og mannvirki tengd henni. Iðnaðarsvæði eru teiknuð með dökkgráum lit og númeri á skipulagsuppdrætti.

EFNISTÖKUSVÆÐI

Efnistökuastaðir eru svæði þar sem fram fer eða fyrirhuguð er efnistaka utan þéttbýlis, s.s. malarnám, sandnám, grjótnám, gjallnám eða vikurnám. (Sjá einnig gr. 4.9 í skipulagsreglugerð).

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
I1	Porskeldi	Porskeldi staðsett við Gileyri á Tálknafirði.	Gileyri
I2	Porskeldi	Porskeldi staðsett við Gileyri á Tálknafirði.	Gileyri.
I3	Fiskeldi	Fiskeldi í botni Tálknafjarðar.	Hjallatún

2.3.4 Efnistökusvæði

Markmið:

- a. Séð verði fyrir nægu framboði efnistökusvæða fyrir ýmiss konar byggingastarfsemi.

Leiðir:

- o Við veitingu framkvæmdaleyfis verði sett skilyrði um skipulega nýtingu, góða umgengni og frágang að vinnslu lokinni.
- o Þær námur sem eru skilgreindar í aðalskipulaginu eru til mismunandi nota og uppfylla fyrirhugaðar þarfir á skipulagstímanum.

Eftirfarandi sérgreind markmið gilda um efnistökusvæði:

- a. **Framkvæmdaleyfi.** Sækja þarf um framkvæmdaleyfi fyrir efnisnámum til sveitarstjórnar, í samræmi við ákvæði skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997. Leyfið er ennfremur háð ákvæðum náttúruverndarlaga nr. 44/1999 og laga nr. 57/1998 og skal leita umsagnar Umhverfisstofnunar og náttúruverndarnefndar áður en framkvæmdaleyfi er gefið út. Leyfi embættis veiðimálastjóra þarf fyrir efnistöku sem getur haft áhrif á lífríki í ám og vötnum. Þá veita heilbrigðisnefndir starfsleyfi fyrir vinnslu jarðefna, sbr. Reglugerð nr 785/1999, m.s.br. um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun. Eiganda eða umráðamanni eignarlands er þó heimil án leyfis minni háttar efnistaka til eigin nota, nema um sé að ræða jarðmyndanir og vistgerðir sem njóta verndar skv. 37. náttúruverndarlaga, sbr. 47. gr. sömu laga.
- b. **Áætlun um vinnslu.** Landeigendur og sveitarstjórn geri áætlun um efnistöku í samræmi við gildandi lög. Skv. 48. gr. náttúruverndarlaga skal áður en framkvæmdaleyfi er veitt liggja fyrir áætlun námuréttarhafa um væntanlega efnistöku þar sem m.a. skal gerð grein fyrir magni og gerð efnis, vinnslutíma og frágangi efnistökusvæða.
- c. **Mat á umhverfisáhrifum.** Þar sem áætluð efnistaka raskar 50.000 m² (5 ha) svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda sbr. lög nr.106/2000, viðauka 1. Ennfremur efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² svæði eða stærra. Þá ber framkvæmdaraðila að tilkynna Skipulagsstofnun um fyrirhugaða efnistöku skv. 6. gr. sömu laga og viðauka 2, þegar um er að

ræða efnistöku sem raskar 25.000 m² (2.5 ha) svæði eða stærra eða ef magn jarðefna er 50.000 m³ eða meira. Ennfremur ef um er að ræða efnistöku á verndarsvæðum.

Á töflu hér á eftir er yfirlit yfir námur á skipulagssvæðinu og eru þær teiknaðar með númeri og brúnum lit á skipulagsupprætti. Námurnar eru allar í vinnslu, nema annað sé tekið fram. Eftirfarandi yfirlit yfir efnistökusvæði er sett fram með fyrirvara um framkvæmdaleyfi, sem í fæstum tilvikum liggur fyrir. Ekki liggur fyrir efnistökmagn eða stærð vinnslusvæðis frá framkvæmdaraðila. Í aðalskipulagsvinnunni var markvisst reynt að fækka námum í samráði við Vegagerðina á Patreksfirði.

Almennar leiðbeiningar um efnistöku og val á efnistökuastað:

Eftirfarandi kom fram í skýrslunni "Námur. Efnistaka og frágangur" sem gefin var út af nokkrum opinberum aðilum sem koma að efnistökmálum árið 2002 á bls. 9-13.

Við val á efnistökusvæði er mikilvægt að velja efni úr þeirri gerð jarðmyndunar sem best hentar fyrirhuguðum notum á efninu...Efnistaka getur breytt jarðmyndunum og gróðri varanlega. Hún getur einnig verið lýti á landi á meðan á henni stendur. Ef efni hefur verið numið úr jarðmyndunum sem eru sérstæðar eða ef illa er gengið frá efnistökusvæði þegar efnistöku lýkur, verður náman áfram til lýta. Þess vegna er mikilvægt að vanda val á efnistökusvæði og skipuleggja það vel áður en hafist er handa. Þannig má stýra þeirri óhjákvæmilegu röskun sem fylgir efnistöku þannig að sýnileg áhrif efnistökkunnar verði sem minnst að frágangi loknum..

Þegar efnistökusvæði er valið þarf að hafa í huga:

- Hver efnistökuþörfin er.
- Að líta þarf á jarðefni sem auðlind og nýta efni til þess sem það er best til fallið.
- Að efnistakan sé á landi sem ekki hefur hátt verndargildi.
- Að landslagsheildin þoli efnistöku án þess að svipmót hennar raskist.
- Að kleift sé að ganga ásættanlega frá efnistökusvæði þegar efnistöku lýkur.
- Að efnistökusvæði sé lítt sýnilegt frá fjölförnum stöðum, sérstaklega ef efnistökusvæðið verður opið í einhvern tíma.
- Að efnistaka sé í samræmi við gildandi skipulagsáætlun.
- Að efni sé valið úr þeirri gerð jarðmyndunar sem hentar notum á efninu og að vegalengd frá efnistökusvæði að framkvæmdastað sé innan hóflegra marka.
- Að þess sé gætt að efnistaka úr ám og sjó valdi ekki hættu á landbroti, hvorki úr árbökkum né strandlengju.

Ef vinnslutími er stuttur er æskilegt að velja efnistökusvæði fyrst og fremst með tilliti til þess hversu auðvelt er að ganga frá að efnistöku lokinni á kostnað annarra þátta eins og sýnileika frá fjölförnum stöðum. Ef fyrirhugað er að efnistaka taki lengri tíma, eða ef efni er tekið úr jarðmyndunum sem erfitt getur verið að lagfæra, þá ætti að velja efnistökuastað þar sem efnistaka er sem minnst áberandi frá alfaraleið og úr jarðmyndunum sem ekki þykja sérstæðar. Einnig þarf að huga vel að staðsetningu efnistökusvæða, þar sem hávaði, ryk og önnur mengun eða óþægindi geta fylgt efnistökunni. Þegar efnistökusvæði hefur verið valið þarf að skipuleggja eftirfarandi áður en efnistaka hefst:

- Námusvæðið í heild sinni, tilhögun efnistöku, vinnslutímabil og áfangaskiptingu efnistökkunnar.
- Tilhögun landmótunar og frágangs efnistökusvæðis að efnistöku lokinni.
- Uppgræðslu efnistökusvæðis þar sem það á við.

Ofangreind atriði þurfa að liggja fyrir áður en efnistaka hefst og koma fram í áætlun um efnistöku ...

Námur í Tálknafirði

Í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir efnistöku á eftirfarandi svæðum. Ekki er um að ræða efnistöku sem heyrir undir lög um mat á umhverfsáhrifum (106/2000) vegna tilkynningaskyldu eða matsskyldu. Stærðarmörk þessara svæða miðaðst því við allt að 25.000 m² svæði eða 50.000 m³ magni. Flestar námur í sveitarfélaginu eru nýttar til vegagerðar.

Í aðalskipulagsvinnunni hefur verið leitast við að fækka námum. Flestar námur í sveitarfélaginu eru nýttar til vegagerðar. Eftirfarandi yfirlit yfir efnistökusvæði er sett fram með fyrirvara um framkvæmdaleyfi, sem í fæstum tilvikum liggur fyrir. Ekki liggur fyrir efnistöku magn eða stærð vinnslusvæðis frá framkvæmdaraðila. Í yfirlitinu er tekið fram hvort viðkomandi náma hefur framkvæmdaleyfi og /eða hvort samningur um námavinnslu liggir fyrir:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing/Staða skipulags	Jörð
E1	Deildarhryggur	Skriða	Sveinseyri
E2	Árfarvegur Botnsá neðan vegar	Setnáma	Hjallatún

E3	Árfarvegur Botnsá ofan vegar	Setnáma	Hjallatún
E4	Höfðadalur	Sprengigrjót	Hvammeyri

2.3.5 Sorpförgunarsvæði

Markmið:

- Leita skal hagkvæmra leiða til að draga úr umfangi sorps.
- Unnið verði að endurnýtingu og endurvinnslu þar sem það er mögulegt. Áhersla verður lögð á jarðgerð lífræns úrgangs.

Leiðir:

- Sveitarfélagið finni hagkvæmustu lausn á sorpeyðingarmálum.
- Íbúum verði gert auðveldara fyrir með flokkun sorps. Sorpgámum verði komið fyrir á völdum stöðum í dreifbýli.

Ekkert sorpförgunarsvæði er innan Tálknafjarðarhrepps og er því hér einungis um skilgreiningu á fyrirkomulagi hennar.

Sorpförgun í Tálknafjarðarhreppi

Sorpförgun á svæðinu er með nýju fyrirkomulagi sem hófst haustið 2004, eftir er að fá reynslu af því fyrirkomulagi. Sorp er allt flutt í burtu og er því safnað saman á Patreksfirði það pressað í pressugámum og flutt til Ísafjarðar til endurvinnslu. Brotajárni er safnað saman á Patreksfirði og Tálknafirði og flutt suður í endurvinnslu. Lífrænn úrgangur frá ca. 30 % heimila á Tálknafirði ásamt dagblaðapappír er endurnýttur og notaður í framleiðslu á moltu sem síðan er nýtt í gördum bæjarbúa sem og bæjargörðum. Spilliefnum er safnað saman og þau flutt suður og timbur hefur verið kurlað á Tálknafirði. Það sem eftir er þ.e. óbrennanlegir hlutir sem ekki er nýtanlegir í brotajárn eru fluttir burtu úr sveitarfélaginu til urðunar.⁴

⁴Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða, Anton Helgason, munnleg heimild.

ÓBYGGÐ SVÆÐI

Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks þar sem ekki er gert ráð fyrir mannvirkjagerð, þ.m.t. skógræktarsvæði önnur en nytja-skógrækt á bújörðum og landgræðslusvæði. (Sjá einnig gr. 4.13 í skipulagsreglugerð).

2.3.6 Óbyggð svæði**Markmið:**

- a. Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.

Leiðir:

- o *Lögð skal áherlsa á uppbyggingu þeirra þjónustukerfa sem koma ferðaþjónustu að gagni, s.s. vegi, merkingu gönguleiða og uppbyggingu á áfangastöðum.*
- o *Í aðalskipulaginu eru gönguleiðir og hverfisverndarsvæði skilgreind.*

Meiri hluti sveitarfélagsins er í flokknum óbyggð svæði en allt land ofan 200 m er skilgreint í þessum flokki. Á þessum svæðum eru helstu vatnsverndarsvæðin í sveitarfélaginu. Mörk landbúnaðarsvæða og opinna svæða er miðuð við 200 m hæð yfir sjávarmáli. Viðmiðunin er til einföldunar og er hún byggð á þeirri staðreynd að ræktun og búseta takmarkast í grófum dráttum við um 200 m y.s. Óbyggð svæði eru sýnd í ljósgrænum lit á skipulagsupprætti.

Óbyggð svæði eru landsvæði sem eru í landbúnaðarnotkun þar sem beitar- og afréttarnot er megin landnotkun en svæði ofan afgirtra heimalanda eru auk þess einnig ætluð til almennrar útivistar. Mannvirkjagerð skal vera í lágmarki á óbyggðum svæðum en er þar aðallega um að ræða reiðvegi og, merktar gönguleiðir. Landbúnaður er enginn í Tálknafjarðarhreppi og hefur sveitarfélagið því nokkra sérstöðu að því leyti.

LANDBÚNAÐARSVÆÐI

Landbúnaðarsvæði ná yfir allt land lögbýla sem nýtt er til landbúnaðar. Á landbúnaðarsvæðum er einkum gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengjast búrekstri á jörðunum. Nýjar búgreinar svo sem nytjaskógrækt teljast til landbúnaðar í skilningi þessa skipulags. Skógræktarsvæði eru því ekki skilgreind sérstaklega á skipulagsupprætti. Á landbúnaðarsvæðum er einnig heimilt að starfrækja þjónustu við ferðamenn. (Sjá einnig gr. 4.14 í skipulagsreglugerð).

2.3.7 Landbúnaðarsvæði**Markmið:**

- a. Stefnt að eflingu skógræktar á svæðinu til viðarframleiðslu, útivistar, skjóls og landbóta.
- b. Að skógrækt öðlist viðurkenningu sem þýðingarmikil atvinnugrein.
- c. Stöðu landbúnaðar sem atvinnugreinar þarf að styrkja og leita leiða til uppbyggingar ýmissa stoðgreina hans. Með því er stefnt að þróun hefðbundinna búgreina í sátt við umhverfi sitt.

Leiðir:

- o Leitast verði eftir auknum fjárframlögum til skógræktar.
- o Að stórbætt verði merking eyðibýla og söguslóðum á svæðinu.
- o Að stutt verði við hlunnindabúskap í héraðinu með markvissri meindýraeyðingu.

Megin landnotkun á undirlendi Tálknafjarðarhrepps er landbúnaður, þar sem fram fer m.a. skógrækt. Landbúnaður sem felur í sér dýrahald er enginn, fyrir uta frístundalandbúnað í Tálknafjarðarhreppi. Hér er fjallað sérstaklega um (i) skógrækt og landgræðslu á landbúnaðarsvæðum og (ii) byggingar.

Landgræðsla og skógrækt

Skipulagsáætlunin gerir ráð fyrir að skógrækt í tengslum við Skjólskógaverkefnið verði að veruleika sem ný atvinnugrein á hefðbundnum landbúnaðarsvæðum. Skógræktar- og landgræðslusvæði eru ekki afmörkuð sérstaklega á skipulagsupprætti.

Skógrækt á vegum Skjólskóga er ný grein í landbúnaði á svæðinu. Markmiðið með Skjólskógum er að gefa sem flestum tækifæri á að taka þátt í fjölnytjaskógrækt og stuðla þannig að þróun og viðhaldi byggðar á svæðinu jafnframt því að græða og bæta landið og byggja nýja náttúruauðlind fyrir komandi kynslóðir. Með fjölnytjaskógrækt er átt við hvers konar skógrækt sem gefur af sér fjölbreyttar nytjar eins og við, ber og sveppi, skjól og útivist, landslagsfegurð og margt fleira.

Verkefnið skiptist í þrjá meginþætti; timburskógrækt, skjólbeltarækt og landbótaskógrækt.⁵ Í töflu hér að neðan er sýnt til skýringar hvaða bæir í Tálknafjarðarhreppi voru samningsbundnir skólskógaverkefninu árið 2004. Umsókn liggur fyrir frá Bakka.

Heiti jarðar	Tegund	Stærð (ha)
Höfðadalur	Timbur	47
Gileyri	Timbur	26
Litli Laugardalur	Timbur	63
Kvígindisfell	Timbur	67

Skógræktaráætlanir fyrir einstakar jarðir verða unnar samkvæmt þeim kröfum sem Vesturlandsskógaverkefnið gerir á hverjum tíma. Áður en skógræktaráætlun er kynnt sveitarstjórn, skal leggja fram fyrirbyggjandi gögn um fornleifar og náttúruminjar þannig að kennileitum í landslagi, jarðmyndunum og búsetuminjum verði ekki spillt á því svæði sem áætlunin tekur til. Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr.106/2000 skal tilkynna um skógræktar- og landgræðsluáætlanir sem taka yfir 200 ha eða meira á hverju býli til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar matsskyldu framkvæmdanna, sbr. einnig 3. viðauka laganna. Landgræðslu- og skógræktaráætlanir eru framkvæmdaleyfis skyldar ef þær eru háðar ákvæðum laga um mat á umhverfisáhrifum um tilkynningarskyldar framkvæmdir. Sveitarstjórn veitir framkvæmdaleyfi skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga.

Um skógrækt og landgræðslu á landbúnaðarsvæðum gildir að öðru leyti eftirfarandi sérgreind markmið:

- Stefnt er að því að vinna að endurheimt landgæða á landbúnaðarsvæðum. Beita skal beitarstýringu samhliða uppgræðslu ógróinna og vangróinna svæða sem og gróður-bótum með skógrækt og skjólbeltarækt eftir því sem við á.
- Landgræðslu- og skógræktaráætlanir skulu vera í samræmi við skipulagsáætlanir og taka mið af þeim verndarákvæðum sem þar eru sett fram, s.s. vegna hverfisverndar, svæða á náttúruminjaskrá, friðlýstra svæða skv. náttúruverndarlögum og friðlýstra fornminja skv. þjóðminjalögum.
- Taka skal tillit til þekktra fornminja, sbr. einnig kafla 2.4. Skógrækt skal ekki fara nær friðlýstum fornminjum og öðrum merkjum minjum en 20 m.
- Taka skal tillit til landslagsgerða sem njóta verndar skv. 37. náttúruverndarlaga, sbr. kafla 2.4. Hafa skal í huga að kennileitum í landslagi og jarðmyndunum verði ekki spillt.
- Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en farið er í skógrækt eða landgræðslu á þeim svæðum sem kveðið er á um í náttúruverndarlögum.

⁵ Vefsíða Suðurlandsskóga, <http://www.sudskogur.is>, 15.11.2003

- f. Á friðlystum svæðum er öll ræktun útlendra plantna óheimil, á jaðrmyndunum og vistkerfum er njóta sérstakrar verndar og alls staðar ofan 500 metrar yfir sjó, sbr. 10 gr. reglugerðar nr. 583/2000.

Byggingar á landbúnaðarsvæðum

Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Byggja má allt að 3 íbúðarhús á landbúnaðarsvæðum, þó að þau tengist ekki búrekstri. Þá er heimilt að byggja allt að 4 stök frístundahús á lögbylum, þ.m.t. veiðihús, auk aðstöðu fyrir ferðaþjónustu og léttan iðnað, án þess að breyta þurfi aðalskipulagi.

Um land jarða og lögbyla á landbúnaðarsvæðum gilda að öðru leyti ákvæði jarðalaga nr. 81/2004 og ábúðarlaga nr. 64/1996.

2.3.8 Vötn, ár og sjór

Vatnsfletir vatna, fallvatna og sjávar eru sýndir á skipulagsuppdráttunum. Einu breytingarnar á vatnsflötum stafa af hafnarframkvæmdum.

2.4 VERNDARSVÆÐI OG NÁTTÚRUVÁ

2.4.1 Náttúruverndarsvæði

Ekkert svæði er friðlýst né á náttúruminjaskrá í Tálknafjarðarhreppi.

ÞJÓÐMINJAVERNÐARSVÆÐI

Þjóðminjaverndarsvæði taka til svæða þar sem eru friðlýstar fornminjar, þekktar fornleifar eða friðuð hús samkvæmt þjóðminjalögum nr.107/2001. (Sjá einnig gr. 4.20 í skipulagsreglugerð).

2.4.2 Þjóðminjaverndarsvæði**Markmið**

- Skráning fornleifa skal fara fram á deiliskipulagsstigi og áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfis skyldar framkvæmdir.
- Í skógræktaráætlunum verði tekið tillit til fornminja og ekki plantað nær þekktum fornminjum en 20 m sbr. [kafla 2.3.7](#).

Leiðir:

- *Haldið verði áfram skráningu fornminja á svæðinu.*
- *Leitast skal við að merkja fornleifar fyrir umhverfisfræðslu og til að fyrirbyggja þær verði skemmdar.*

Allar friðlýstar fornminjar flokkast sem þjóðminjaverndarsvæði. Almennt má benda á að samkvæmt þjóðminjalögum eru tvö stig friðunar á fornleifum á Íslandi, annars vegar friðlýsing þar sem gefið er út sérstakt friðlýsingarskjal og friðlýsingunni þinglýst sem kvöð á viðkomandi jörð eða lóð og hins vegar friðun á grundvelli aldursákvæðis þar sem ekki má hrófla við fornleifum á nokkurn hátt án leyfis Fornleifaverndar ríkisins

Þjóðminjalög kveða á um að allar minjar 100 ára og eldri séu fornminjar sbr. 9. gr. laganna. Á deiliskipulagsstigi verða fornminjar staðsettar í nákvæmum mælikvarða en allar helstu framkvæmdir eru deiliskipulagsskyldar, s.s. svæði fyrir heilsársbyggð, frístundabyggð, iðnaðarstarfsemi o.fl. Á einstökum svæðum þar sem sérstakar aðstæður krefjast mun fara fram nákvæm skráning og kortlagning fornminja. Þá ber að leggja fram yfirlit yfir fornleifar í tengslum við skógræktaráætlanir sbr. [kafla 2.3.7](#). Einnig eru stórfamkvæmdir umhverfismatsskyldar sbr. [kafla 1.9](#), s.s. vegagerð, hápennulínur, virkjanir og efnisnámur og skal fornleifaskráning fara fram í tengslum við þá vinnu.

Mynd 1. Stóra-Laugardalskirkja

Hér er fjallað um tvo flokka þjóðminjaverndarsvæða sem njóta verndar skv. þjóðminjalögum nr. 88/1989; (i) friðaðar og friðlýstar fornleifar og (ii) friðuð hús.

Friðlýstar fornleifar

Í þjóðminjalögnum segir að til fornleifa teljist „*hvers kyns leifar forna mannvirkja og annarra staðbundinna minja, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á*“. Að jafnaði skal telja minjar 100 ára og eldri til fornleifa en heimilt er þó að friðlýsa yngri minjar, t.d. eru kirkjur reistar fyrir 1918 friðlýstar skv. þjóðminjalögum.

Á deiliskipulagsstigi verða fornminjar staðsettar í nákvæmum mælikvarða en allar helstu framkvæmdir eru deiliskipulagsskyldar, s.s. svæði fyrir heilsársbyggð, frístundabyggð, iðnaðarstarfsemi o.fl. Á einstökum svæðum þar sem sérstakar aðstæður krefjast fari fram nákvæm skráning og kortlagning fornminja. Þá eru stórfamkvæmdir umhverfismatsskyldar sbr. [kafla 1.9](#), s.s. vegagerð, háspennulínur og virkjanir.

Í töflu hér á eftir eru orðréttir friðlýsingartextar. Númer minja eru skráningarnúmer í fornleifaskrá Fornleifaverndar ríkisins. Minjarnar eru taldar upp hér að neðan eftir býlum eða af-réttum og er orðrétt tilvísun í skrána sýnd með skáletri. Tilgreint er ef minjarnar eru þinglýstar. Friðlýstar fornminjar eru sýndar á landnotkunarupprætti, svo langt sem þær hafa verið staðsettar og mælikvarði korts leyfir.

Með vissu eru minjar fleiri en taflan segir til um þar sem allar minjar sem eru eldri en 100 ára eru friðaðar samkvæmt lögum. Taflan og landnotkunarupprættur sýna þær sem eru skráðar og þar með þinglýstar í friðlýsingarskrá Fornleifaverndar ríkisins.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
F r 1	Bakki	<i>Forn, ferhyrnd grjótgirðing, á Hringsholti, nál. mitt á milli Bakka og Sellátra. Þar með er löng og mjó tóft í norðausturhorni girðingarinnar, með þvervegg í, skammt frá austurendanum, og stór steinn á norðanverðri girðingunni. Sbr. Árb. 1888-1892: 141-142. Skjal undirritað af ÞM 25.10.1930. Þinglýst 14.02.1931</i>

Friðuð hús

Í sveitarfélaginu eru eitt friðuð hús skv. aldursákvæðum þjóðminjalaga sem flokkast sem þjóðminjaverndarsvæði.

Nr.	Friðlýst hús	Lýsing
1	Stóra-Laugardalskirkja	Stokkbyggt timburhús teiknað og tilsníðið í Noregi, reist 1906. Friðuð 1. janúar 1990 samkvæmt aldursákvæði 1. mgr. 36. gr. þjóðminjalaga nr. 88/1989.
2	Sveinseyri - Gamli bærinn	Timburhús byggt 1880.

2.4.3 Verndarsvæði vegna neysluvatns

Markmið:

- a. Staðið verði vörð um vernd grunnvatns sem nytjavatns fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi.

Leiðir:

- o *Sveitarfélagið sjái til þess að vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætur ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grunn- eða fjarsvæðum þeirra.*

Vatnsverndarsvæðum er skipt í 3 flokka; i) brunnsvæði, ii) grannsvæði og iii) fjarsvæði.

Flokkur I. Brunnsvæði

Brunnsvæði ná til vatnsbóla og næsta nágrennis þeirra. Verndarákvæði brunnsvæða eru þessi:

- a. Svæðin skulu vera algjörlega friðuð fyrir óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegar eru vegna vatnsveitunnar.
- b. Heilbrigðisnefnd getur krafist þess að svæðið skuli girt mannheldri girðingu, sem sé minnst 5 m frá vatnsbóli.

Brunnsvæðin á Tálknafirði eru fjögur. Í fyrsta lagi brunnsvæði borholunnar innan við þorpið sem nær að þjóðvegi og yfir klöppina ofan við. Brunnsvæði í Hrafnadal eru sjálf lindarsvæðin sem eru 3 talsins.⁶

Flokkur II. Grannsvæði

Utan við brunnsvæði taka við grannsvæði vatnsbóla sem eru aðrennslissvæði grunnvatns. Verndarákvæði grannsvæða eru þessi:

VATNSVERNDARSVÆÐI

Vatnsverndarsvæðin flokkast í þrjá flokka skv. 13. gr. reglugerðar nr. 796/1999 m.s.b. um varnir gegn mengun vatns. Flokkarnir eru brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði.

Mynd 2. Brunnur ofan Tálknafjarðar.

⁶ Náttúrufræðistofnun Íslands, Verndarsvæði vatnsbóla í Tálknafirði, 1998

- a. Á grannsvæðum er óheimilt að nota eða hafa birgðir af efnum, sem geta mengað grunnvatn. Hér er m.a. átt við olíu, bensín, og skyld efni, salt, eiturefni til útrýmingar skordýrum eða gróðri og önnur efni sem geta mengað grunnvatn, auk efna sem sérstaklega eru tilgreind í reglugerð um neysluvatn.
- b. Ekki skal leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu.
- c. Vegalagning, áburðarotkun og önnur starfsemi skal vera undir ströngu eftirliti.

Grannsvæði fyrir vatnsbólíð innan við þorpið liggur utan um brunnsvæðið og teygir sig ásamt fjarsvæðunum yfir þjóðveginn og mýrarnar ofan við.

Í Hrafnadal er grannsvæðið fjallshlíðin ofan við.⁷

Flokkur III. Fjarsvæði

Fjarsvæði fyrir vatnsbólíð innan við þorpið liggur utan um brunnsvæðið og teygir sig ásamt grannsvæðinu yfir þjóðveginn og mýrarnar ofan við.

Í Hrafnadal er fjarsvæðið fjallendið inn af Hrafnadal.⁸

2.4.4 Verndarsvæði vegna mengunar við strendur, ár og vötn

Markmið:

- a. Stefnt er að því að öll byggð í sveitarfélaginu verði með viðurkenndar rotþrær.

Leiðir:

- *Hagkvæm lausn verði fundin á frárennismálum sveitarfélagsins í dreifbyli.*
- *Heilbrigðisnefnd Vestfjarð flokki, í samráði við sveitarstjórn, vatnasvæði í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og notkunar áburð-arefna.*

Til þess að viðhalda náttúrulegu ástandi vatns og til þess að vernda það gegn mengun frá mannlegri starfsemi skulu heilbrigðisnefndir flokka vatn í samræmi við 9. og 10. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um mengun vatns. Vatnasvæðum á að skipta í fimm flokka, A-E, í samræmi við reglugerð um mengun vatns. Framangreind flokkun á vatnasvæðum í sveitarfélaginu hefur ekki farið fram með tilliti til strandmengunar og mengunar í ám og vötnum. Tímasett markmið um framangreinda flokkun liggja ekki fyrir.

⁷ sama

⁸ sama

VERNDARSVÆÐI VEGNA MENGUNAR Í ÁM OG VÖTNUM

Verndarsvæði vegna mengunar í ám og vötnum eru svæði sem njóta verndar í samræmi við ákvæði reglugerðar um mengun vatns nr. 796/1999.

HVERFISVERNDARSVÆÐI

Um hverfisverndarsvæði gilda sérstök ákvæði sem sveitarstjórn setur, s.s. um verndun menningarsögulegra minja, náttúruminja eða trjágróðurs, án þess að um lögformlega friðun sé að ræða. (Sjá einnig gr. 4.22 í skipulagsreglugerð).

2.4.5 Hverfisverndarsvæði**Markmið:**

- a. Stuðlað verði að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. rennir styrkari stoðum undir ferðaþjónustu á svæðinu.

Leiðir:

- o Markvisst verði reynt að vernda náttúru- og þjóðminjar á svæðinu.
- o Í aðalskipulaginu hafa svæði og staðir verið skilgreindir sem hverfisverndarsvæði.

Hverfisverndarsvæði er af tvennum toga, (i) hverfisverndarsvæði vegna náttúruverndar og (ii) hverfisverndarsvæði vegna fornleifa.

Hverfisvernd vegna náttúruverndar

Í dreifbýli Tálknafjarðar eru tvö svæði skilgreind sem hverfisverndarsvæði, einkum vegna sérstæðs fuglalífs, gróðurs, útivistargildis og söguminja. Ákvæði hverfisverndar eru þessi:

- a. Hefðbundnar nytjar, svo sem beit og veiðar geta haldist eins og verið hefur. Sveitarstjórn getur þó sett reglur um takmörkun eða stjórn beitar og veiða á svæðinu.
- b. Halda skal byggingaframkvæmdum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.
- c. Nákvæm skráning fornleifa skal fara fram áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfisskyldar framkvæmdir.
- d. Skógrækt skal ekki fara nær þekktum fornminjum en 20 (50?) m.
- e. Að öðru leyti gilda ákvæði þjóðminjalaga varðandi þekktar fornleifar.

Yfirlit yfir þau hverfisverndarsvæði sem auðkennd eru á skipulagsupprætti er tekið saman í töflum hér að neðan. Þar kemur einnig fram hvaða þættir standa á bak við verndargildi þeirra:

Nr.	Svæði	Lýsing
M1	Suðureyri	Gömul hvalveiðistöð. Minjar frá þeim tíma.
N1	Svæði frá Selátradal að Kálfadal	Mikið af minjum, s.s. varir, útræði, búðir og hlaðnir veggir, Forn þjóðleið með hleðslum.

2.4.6 Svæði undir náttúruvá

Markmið:

- a. Þess verði gætt að íbúðarbyggð og sumarbústaðasvæði verði ekki skipulögð á hættusvæðum
- b. Metin verði þörf á endurbótum vegakerfis vegna ofanflóðahættu, þ.m.t. hugsanlegan flutning á vegarstæðum

Leiðir:

- o Spornað verði við landbroti af völdum sjávangangs með styrkingu og viðhaldi sjóvarnargarða.
- o Hættusvæði vegna ofanflóða verði kortlögð enn frekar.

Í skipulagsreglugerð (nr. 400/1998) kafla 4.18, sem fjallar um *svæði undir náttúruvá* segir m.a. að í svæðis- og aðalskipulagi skuli auðkenna og gera grein fyrir svæðum undir náttúruvá, staðsetningu þeirra, hvaða landnotkun er fyrirhuguð á svæðunum og hvaða reglur gilda á hverju þeirra um umgengni og mannvirkjagerð. Jafnframt skal gera grein fyrir byggðum eða fyrirhuguðum varnavirkjum. Í deiliskipulagi skal síðan útfæra þetta nánar m.a. skilyrði um styrkingu og útfærslu mannvirkja. Svæði undir náttúruvá hafa ekki verið kortlögð í sveitarfélaginu.

Ekki hefur verið gerð úttekt á hættusvæðum í dreifbýli Tálknafjarðarhrepps en ljóst er að mörg snjóflóð hafa fallið í dreifbýli Tálknafjarðarhrepps og settur er því fyrirvari um gerð bráðabirgðahættumats, samkvæmt lögum um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum (49/1997) og reglugerð um hættumat vegna ofanflóða, flokkun og nýtingu hættusvæða og og gerð bráðabirgðahættumats við gerð deiliskipulags og afgreiðslu einstakra byggingar – og framkvæmdarleyfa (505/2000, 15.gr.).

Flóðasvæði

Ágangur af völdum sjávar er einkum á svæðum sem standa lágt við Tálknafjörð. Engin íbúðarbyggð er á hættusvæði vegna sjávarflóða.⁹

⁹ Siglingastofnun Íslands, Yfirlitsskýrsla um sjóvarnir árið 2004, desember 2004.

Ofanflóð

Samþykkt hefur verið að gera úttekt af Veðurstofu Íslands um snjóflóðahættu á Tálknafirði og ofanflóðahættumat fyrir þéttbýlið á Tálknafirði langt komið og er gert ráð fyrir að það verði kynnt á síðari hluta ársins 2006. Ekki liggur enn fyrir mat á hættusvæðum en settur er fyrirvari um gerð bráðabirgðahættumats, samkvæmt lögum um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum (49/1997) og reglugerð um hættumat vegna ofanflóða, flokkun og nýtingu hættusvæða og og gerð bráðabirgðahættumats (505/2000, 15.gr.). Ljóst er að svæðið er utan jarðskjálfta- og eldgosavæða

Hættusvæði eru skilgreind í þrjú flokka:

- Hættusvæði A er þar sem staðarhætta* er 0,3 til 1 af 10.000 á ári.
- Hættusvæði B er þar sem staðarhætta er 1 til 3 af 10.000 á ári.
- Hættusvæði C er þar sem staðarhætta er meiri en 3 af 10.000 á ári.

**Staðarhætta er skilgreind sem árlegar dánarlíkur einstaklings af völdum ofanflóða ef dvalið er öllum stundum í óstyrku einbýlishúsi.*

Jarðskjálftar og eldvirkni

Skipulagssvæðið liggur utan helstu jarðskjálftasvæða landsins og engin hætta er talin á eldvirkni.

Aðrar náttúruhamfarir Ekki er talin sérstök hætta á öðrum náttúruhamförum.

2.5 SAMGÖNGUR OG VEITUR

2.5.1 Vegir

Markmið:

- Leitað verði hagkvæmstu lausna í vegagerð og stuðlað að umferðar- og rekstraröryggi og samtengingu byggðar.

Leiðir:

- Stuðlað verði að bættum samgöngum við nágrannabyggðalög til að stækka atvinnusvæðið og til að bæta möguleika svæðisins á svið ferðaþjónustu.
- Aukið verði öryggi vegfaranda á þjóðvegum. Sérstök áhersla er lögð á öruggari vegtengingar tengibrauta við Vestfjarðaveg.

VEGIR

Skipulagsáætlunin staðfestir núverandi vegakerfi Vegagerðarinnar. Lýsing vegakerfisins er samkvæmt flokkunarkerfi Vegagerðarinnar í stofnbrautir og tengibrautir. Safnvegir eru einungis sýndir til skýringar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.16 í skipulagsreglugerð.)

Vegsamgöngur og tenging við nágrannabyggðalög er góð í sveitarfélaginu. Þjóðvegir á láglendi flokkast í stofnbrautir og tengibrautir. Safnvegum og einkavegum er ekki gerð sérstök skil í aðalskipulagi, en þeir helstu er sýndir til skýringar á skipulagsuppdrætti. Gönguleiðir á láglendi fylgja vegum og eru ekki auðkenndar sérstaklega, en fjallað er um helstu gönguleiðir ofan byggðar og á afrétti í [kafla 2.5.2](#).

Stofnvegir

Á skipulagsuppdráttum er auðkennt núverandi stofnvegakerfi og fyrirhugaðar breytingar á stofnvegum til loka skipulagstímabilsins skv. langtímaáætlun í vegamálum 2003-2014 og tillögum sveitarstjórnar. Í Tálknafjarðarhreppi eru eftirfarandi stofnvegir:

Vegnr.	Heiti vegar	Lýsing
617	Tálknafjarðarvegur	Bíldudalsvegur – Til Bíldudals og Patreksfjarðar.

Tengivegir

Haldið verði áfram endurbótum tengibrauta almennt til þess að stytta vegalengdir og til að bæta samgöngur í Tálknafjarðarhreppi. Eftirfarandi tengibrautir eru í sveitarfélaginu:

Veg-nr.	Heiti vegar	Lýsing
617	Tálknafjarðarvegur	Af Bíldudalsvegi norðan Tálknafjarðar um Sveinseyri að Hrauni.

Skipulagsáætlunin gerir ekki ráð fyrir miklum breytingum á legu vegakerfisins en endurbótum.

Safnvegir og einkavegir

Helstu vegir í þessum flokki eru heimreiðar að einstökum bæjum og eru flestar þeirra sýndar á skipulagsuppdrætti. Vegir í þessum flokki eru ekki sýndir til staðfestingar heldur settir fram til skýringar á uppdrætti.

GÖNGUSTÍGAR

Á skipulagsupprætti eru einungis sýndar helstu gönguleiðir. Lega gönguleiða í dreifbýli er einungis til leiðbeiningar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð).

2.5.2 Gönguleiðir

Markmið:

- a. Stuðlað verði að almennri útvist í Tálknafjarðarhreppi og stutt við uppbyggingu ferðaþjónustu á svæðinu.

Leiðir:

- o Halda skal áfram merkingu gönguleiða í samstarfi við áhugamannafélög og aðila í ferðaþjónustu.

Margar fornar þjóðleiðir eru í sveitarfélaginu. Helstu gönguleiðir eru færðar inn á skipulagsupprætt til skýringar. (* Stjórnumerkar leiðir eru merktar gönguleiðir¹⁰)

Gönguleið	Lýsing
*A	Gönguleið frá Tálknafirði yfir Tunguheiði niður í Bíldudal.
B	Um Hálfán að Bíldudal.
C	Frá Eysteinsyri að Barðaströnd.
D	Frá Norðurbotni að Vesturbotni.
E	Um Mikladal að Patreksfirði.
*F	Gönguleið yfir Lambeyrarháls til Patreksfjarðar.
*G	Frá Fagradal að Fífustaðadal.
*H	Fagridalur – Laugardalur.
*I	Frá Stóra – Laugardal að Hringisdal.
*J	Frá Sellátradal að Fífustaðadal.
K	Krossadalur – Sellátradalur, norðurströnd Tálknafjarðar.
L	Krossadalur að Selárdal og Fífustaðadal.

¹⁰ Vefsíða um ferðaþjónustu og afþreyingu á Vestfjörðum, www.vestfirdir.is.

VATNSVEITA

Til vatnsveitu teljast stofnkerfi veitunnar, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

HITAVEITA

Til hitaveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

FRÁVEITA

Til fráveitu teljast rotþrær og stofnkerfi fráveitu, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

2.5.3 Vatnsveita**Markmið:**

- a. Stefnt er að því að öll byggð í Tálknafjarðarhreppi njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.

Leiðir:

- o Sveitarstjórn vinni markvisst að auka við þjónustu vatnsveitunnar
- o Sveitarfélagið sjái til þess að vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætur ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grann- eða fjarsvæðum þeirra.

Áætlunin skilgreinir ekki verndarsvæði vatnsbóla einstakra jarða í dreifbýli.

2.5.4 Hitaveita**Markmið:**

- a. Stefnt er að því að sem stærstu hluti byggðar í Tálknafjarðarhreppi njóti hitaveitu.

Leiðir:

- b. Haldið verði áfram rannsóknum og möguleikum á að nýta jarðhita til hita upp húsnæði sem víðast í Tálknafjarðarhreppi.

2.5.5 Fráveita**Markmið:**

- a. Stefnt er að því að öll byggð í Tálknafjarðarhreppi verði tengd viðurkenndum rotþróum á næstu árum.

Leiðir:

- o Hagkvæm lausn verði fundin á frárennismálum sveitarfélagsins í dreifbýli.

Viðurkennd rotþró eru við Stóra-Laugardal í Tálknafirði sem og við Litla-Laugardal. Um fráveitu í þéttbýli á Tálknafirði er fjallað í [kafla 3.3.12](#).

RAFVEITA

Til rafveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi ásamt helgunarsvæðum. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

2.5.6 Rafveita

Markmið:

a. Stefnt er að því að öll byggð njóti raftengingar á sem hagstæðasta verði.

Leiðir:

- Að þrífösun rafmagns verði komið á í dreifbyli.
- Gert er ráð fyrir að allar nýlagnir 33 kV og með lægri spennu verði settar í jörð.

Orkubú Vestfjarða er dreifiaðili raforku í sveitarfélaginu. Allir bæir eru tengdir dreifikerfi Orkubús Vestfjarða. Spennistöð eru við Mjólkárvíkjún. Á skipulagsupprætti eru 66-132 kV línur sýndar.

Heiti línu	Lýsing
Mjólkár lína, 132 kV	Línan liggur frá Geiradal að Mjólkárvíkjún í Arnarfirði.

2.5.7 Fjarskipti

Markmið:

- a. Gert er ráð fyrir áframhaldandi uppbyggingu fjarskipta í sveitarfélaginu sem stuðlar að aukinni þjónustu við íbúa og styrkir atvinnustarfsemi.
- b. Unnið verði að því að koma á öruggu farsímasambandi í Tálknafjarðarhreppi.

Leiðir:

- Áframhaldandi uppbygging háhraðanets í sveitarfélaginu.
- Fjölgun senda fyrir farsíma í sveitarfélaginu.

Endurvarpsstöðvar útvarps og sjónvarps eru á Þinghól í Tálknafirði. Ljósleiðari Símans greinist niður frá Mikladal niður í Tálknafjörð. Ljósleiðaratenging er á Tálknafirði sem m.a. hafa gefið möguleika á fjarkennslu.

FJARSKIPTI

Svæði fyrir fjarskiptamannvirki nær til stofnkerfa ljósleiðara og endurvarpsstöðva útvarps og sjónvarps. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

Mynd 3. Gildandi aðalskipulag Tálknafjarðar endurteiknað.

3 ÞÉTTBÝLIÐ Í TÁLKNAFJARÐARHREPPI

3.1 INNGANGUR

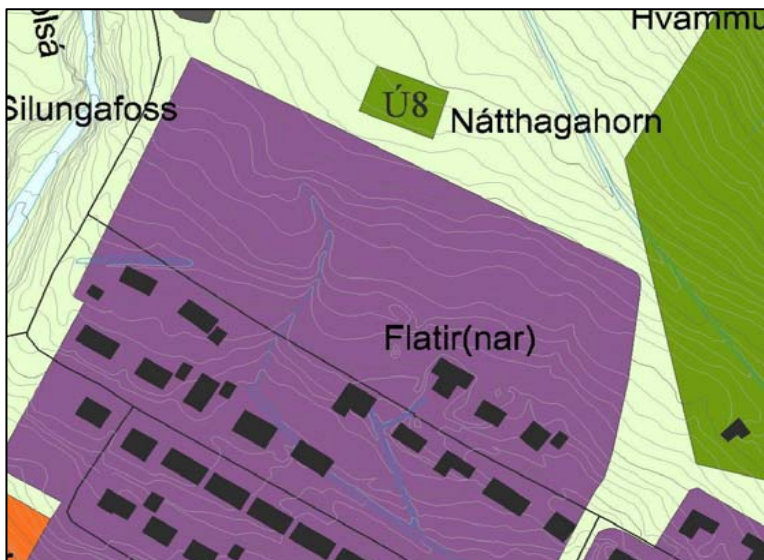
Aðalskipulag þetta er að hluta til endurskoðun á gildandi aðalskipulagi Tálknafjarðar sem staðfest var 1985. Í aðalskipulagi er mörkuð stefna um þéttleika byggðar á landnotkunarsvæðum. Í skipulagstillögunni felast nokkrar breytingar sem talðar voru upp í kafla 4.1. Einnig er framsetningu skipulagsins breytt þar sem skilgreiningu landnotkunarflokka og litum á skipulagsuppdráttum var breytt með ákvæðum skipulagsreglugerðarinnar frá 1998 í kjölfar nýrra skipulags- og byggingarlaga.

Meginmarkmið aðalskipulagsins eru talin upp í [kafla 2.3.1](#). Markmiðin eiga einnig við fyrir dreifbýli Tálknafjarðar en áherslur eru mismunandi.

3.2 ÍBÚÐARSVÆÐI

ÍBÚÐARSVÆÐI

Á íbúðarsvæðum skal fyrst og fremst vera íbúðarhúsnæði. Þar má þó einnig gera ráð fyrir starfsemi sem eðlilegt er að þar sé þjónusti íbúa viðkomandi hverfis, s.s. verslun, hreinlegum iðnaði, handiðnaðarfyrirtækjum, þjónustustarfsemi og leiksvæðum, eða annari starfsemi sem hvorki er ætlað að muni valda óþægindum vegna lyktar, hávaða eða óþrifnaðar né draga að sér óeðlilega mikla umferð.

Mynd 4. Svæði A norðan Miðtúns.

Markmið:

- Stuðlað verði að þéttingu núverandi íbúðarbyggðar, einkum við, Miðtún, Tungötu og Móatún.
- Íbúðarbyggð þróist til norðurs ofan Móatúns og verði í góðum tengslum við miðlæg þjónustu- og útivistarsvæði.

Leiðir:

- Komið verði til móts við mismunandi þarfir íbúa með fjölbreyttu framboði íbúðagerða og lóða.

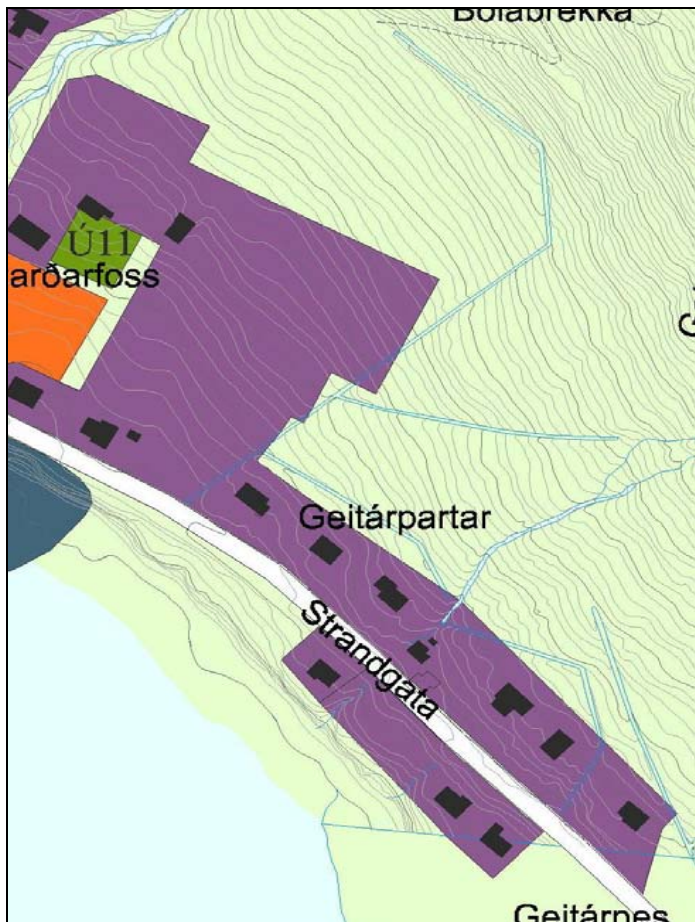
Í stefnumörkun þessa aðalskipulag er gert ráð fyrir að auka þéttleika þannig að 12 og fleiri íbúðir verða á ha. Á þeim svæðum sem teljast til framtíðar íbúðarsvæða er æskilegt að hafa eftirfarandi töflu um nýtingarhlutfall eftir húsagerðum til viðmiðunar þegar unnið er deiliskipulag eða það endurskoðað:

Húsagerðir	íbúðir / ha	nýtingarhlutfall
Einbýlishús	10 - 12	0,20 - 0,4
Raðhús	15 - 25	0,35 - 0,6
Sambýlishús (2-5 íbúðir)	25 - 35	0,50 - 0,8

Landþörf og þéttleiki byggðar

Samkvæmt nýjum skipulagslögum er ekki gert ráð fyrir að sýna landnotkun eftir að skipulagstímabilinu lýkur og eru slík svæði skv. gildandi aðalskipulagi því ekki sýnd.

Á skipulagsupprætti eru 14 ha lands afmarkaðir fyrir núverandi íbúðarbyggð og ekki er gert ráð fyrir nýjum íbúðarsvæðum þar sem framboð á lóðum á þegar skipulögðum íbúðarsvæðum á að duga fyrir skipulagstímabilið.

Mynd 5. Svæði B norðan Strandgötu.

Núverandi þéttleiki byggðar er um 7-8 íbúðir/ha. Miðað við að þéttleiki á óbyggðum svæðum verði ekki minni en 10-12 íbúðir/ha þá eru a.m.k. um 40-48 lausar lóðir auk þeirra lóða sem eru lausar við Miðtún, Túngötu, Móatún, Bugatún og Strandgötu sem eru samtals 19-25. Miðað við 1% árlega fjölgun íbúa er þörf fyrir 2-3 íbúðir á ári sem gera 24-36 íbúðir í lok skipulagstímabilsins.

Götur	Þegar byggt	Óbyggðar lóðir
Miðtún	10	4-5
Túngata	23	4-5
Móatún	17	8-10
Bugatún	7	1-2
Strandgata	12	2-3
Samtals	50	19-25

Gert er ráð fyrir hóflega þéttri byggð á nýjum íbúðarsvæðum sem náð verður fram með blöndun mismunandi húsagerða. Næst núverandi byggð og á auðum lóðum innan eldri byggðar skal virða einkenni og yfirbragð þeirrar byggðar sem fyrir er.

Í íbúaspám er miðað við 0,5-1 % árlegri fjölgun á skipulagstímanum. Samkvæmt þessum spám verður framreiknaður íbúafjöldi á Tálknafirði árið 2018 á bilinu 350-375 manns (var 326 1. desember 2004 þar af 306 í þéttbýli).

Ný íbúðarsvæði

Ekki er gert ráð fyrir nýjum svæðum fyrir íbúðarbyggð umfram þau sem sýnd eru á gildandi aðalskipulagi enda lausar lóðir á núverandi íbúðarsvæðum. Auð svæði eru fyrir norðan Móatún (svæði A) sem og svæði norðan Strandgötu (svæði B). Svæðin eru samtals um 4 ha að stærð og þar er rými fyrir um 40-48 íbúðir eins og kemur fram í töflu hér á eftir:

Ný svæði	Stærð í ha	Fjöldi lóða
Svæði A	2	20-24
Svæði B	2	20-24
Samtals	4 ha	40 - 48

3.3 SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR

Markmið:

- a. Grunnskóla- og leikskólalóðir verði í góðum tengslum við íbúðahverfi og nýttist þannig sem útivistarsvæði. Félagsleg þjónusta verði sem mest miðsvæðis og aðgengileg öllum íbúum. *Leiðir:*
 - o Öruggar gönguleiðir og bætt aðgengi verð að þjónustustofnunum..

Á skipulagsupprætti fá svæði fyrir þjónustustofnanir appelsínugulan lit.

Eftirtalin svæði fyrir þjónustustofnanir eru á Tálknafirði:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
S1	Sveinseyri	Safnasvæði, Stærð lóðar 0,1 ha.
S1	Íþróttahús	Íþróttahús og tengd starfsemi. Stærð lóðar 0,7 ha
S2	Sundlaug	Sundlaug og sundlaugasvæði. Stærð lóðar 0,1 ha
S3	Grunnskólinn á Tálknafirði	Skóli og skólalóð. Stærð lóðar 0,6 ha
S4	Kvenfélagshús	Srærð lóðar 0,2 ha.
S5	Kirkja og kirkjugarður	Stærð lóðar 0,4 ha
S6	Nýi-Bær	Stærð lóðar 0,2 ha. Slökkvistöð og áhaldahús.
S7	Bugar	Stærð lóðar 0,9 ha. Óbyggð lóð
S8	Bæjarskrifstofur og önnur tengd starfsemi	Stærð lóðar 0,3 ha
S9	Leikskóli	Stærð lóðar 0,2 ha
S10	Íbúðir aldraðra	Stærð lóðar 0,5 ha

Mynd 6. Þjónustustofnasvæði á Tálknafirði sýnd með appelsínugulum lit.

3.4 VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Markmið:

- a. Lögð er áhersla á að gott framboð á verslunar- og þjónustulóðum..

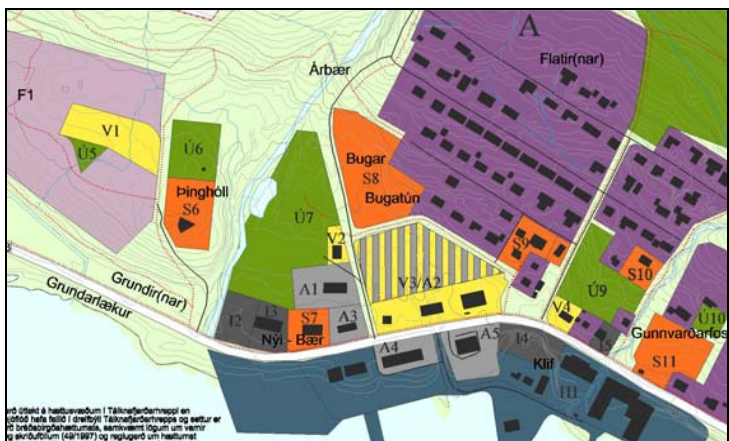
Leiðir:

- o Gefið er eðlilegt svigrúm fyrir þróun á núverandi verslunar- og þjónustustarfsemi og nýjar eru dreifðar um þéttbýlið..
- o Þjóa aðstöðu t.d. með uppbyggingu frístundabyggð sem laðar að ferðamenn t.d. frá Þýskalandi.
- o Með uppbyggingu á frístundabyggð og verslun og þjónustu er ætlunin að laða að ferðamenn.

Á skipulagsuppdraetti fær verslunar- og þjónustusvæði gulan lit. Þar er fyrst og fremst gert ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi. Verslunar- og þjónustusvæði á Tálknafirði er helst við Strandgötu auk nokkurra smærri þar sem starfæktir eru veitingastaðir eða krár. Gert er ráð fyrir rúmri þjónustulóð fyrir hótél eða þjónustuhús vestan Kirkjunnar. Eftirfarandi svæði á Tálknafirði eru skilgreind sem verslunar- og þjónustusvæði:

VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Á verslunar- og þjónustusvæðum skal einkum gera ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi, m.a. ferðaþjónustu. Þar sem aðtæður leyfa má gera ráð fyrir íbúðum á verslunar- og þjónustusvæðum, sérstaklega á efri hæðum bygginga. (Sjá einnig gr. 4.5 í skipulagsreglugerð)

Mynd 7. Verslunar- og þjónustusvæði á Tálknafirði. Sýnt með gulum lit.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
V1	Hótél- og þjónustulóð	Hótél- og þjónustulóð milli Hólsár og skólasvæðis. Stærð svæðisins er um 0,5 ha. Nýtingarhlutfall 0,6.
V2	Veitingahús við Hrafnadalsveg	Stærð lóðar 0,9 ha með nýtingarhlutfallið 0,2.
V3/A2	Sparisjóðsreitur	Hér er helsti verslunar- og þjónustureitur Tálknafjarðar. Hér er sparisjóður, pósthús, bensínsala og kjörbúð. Stærð lóðar í heild sinni þar sem gert er ráð fyrir athafnasvæði auk verslunar og þjónustu er 1,6 ha. Stærð lóðar þar sem verslunar- og þjónustustarfsemi er nú til húsa er 0,7 ha og nýtingarhlutfallið 0,1.
V4	Veitingahús við Strandgötu	Stærð lóðar 0,1 ha og nýtingarhlutfallið 0,1.

Að undanskildu svæðum V1 og V3 teljast þessi svæði fullbyggð að mestu en ákvörðun um uppbyggingu á nýjum svæðum fyrir ofan verslun og bensinstöð og á hótél- og þjónustulóð

liggja ekki fyrir. Nýtingarhlutfall á verslunar- og þjónustusvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2-0,6.

ATHAFNASVÆÐI

Á athafnasvæðum er gert ráð fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun, s.s. léttum iðnaði, vörugeymslum, hreinlegum verkstæðum og umboðs- og heildverslunum. Almennu skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á athafnasvæðum. Þó er unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdri starfsemi fyrirtækja, s.s. fyrir húsverði.

3.5 ATHAFNASVÆÐI

Markmið:

- a. Lögð verður áhersla á að skapa fyrirtækjum í sjávarútvegi góðar umhverfis- aðstæður.

Leiðir:

- Fjölbreytt framboð athafnalóða er fyrir mismunandi fyrirtæki.
- Að lækka raforkukostnað atvinnufyrirtækja.

Athafnasvæði eru sýnd með ljósgráum lit . Á Tálknafirði eru flest athafnasvæði sunnan Strandgötu við höfnina og norðan Strandgötu og vestan Lækjargötu. Í gildandi aðalskipulagi var gert ráð fyrir stórum samfelldum iðnaðarsvæðum sunnan Strandgötu en samkvæmt nýrri skilgreiningu skipulagsreglugerðar nr 400/1998 þá flokkast nú hluti af iðnaðarstarfsemi undir athafnasvæði.

Mynd 8. Athafnasvæði á Tálknafirði. Sýnt með ljósgráum lit.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
A1	Verkstæðisreitur	Hér er vélaverkstæði til húsa og umlykjandi lóð sem er um 0,4 ha.
A2/V3	Verlsunar- og athafnasvæðisreitur	Hér er áætluð blönduð starfsemi þar sem gert er ráð fyrir athafnasvæði í bland við verslun og þjónustu. Stærð lóðar er 0,9 ha.
A3	Björgunarsveitsreitur	Hér er björgunarsveitin með aðstöðu og einnig er vinnuvélageymsla til húsa. Stærð lóðar 0,2 ha.
A4	Vélsmiðjureitur	Hér er reykhus, vélsmiðja og íbúðir á efri hæðum. Stærð lóðar 0,2 ha.
A5	Trésmiðjureitur	Á þessum reit er trésmiðjan Eik staðsett. Stærð lóðar 0,3 ha.

Nýtingarhlutfall á athafnasvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,3 - 0,6.

3.6 IÐNAÐARSVÆÐI

Markmið:

- Tryggt verði eðlilegt svigrúm fyrir þróun núverandi iðnaðarstarfsemi.
- Iðnaður verði eflður í sveitarfélaginu.

Leiðir:

- *Lögð er áhersla á að gott framboð á rúmum iðnaðarlóðum, m.a. til að nýta tækifæri sem tengjast sérstöðu svæðisins*
- *Hafin verði markviss leit að iðnfyrirtækjum sem hægt væri að koma á fót á svæðinu eða kaupa og og flytja á svæðið.*
- *Að lækka flutningskostnað með því að lækka álögur hins opinbera á flutningastarfsemi.*
- *Að lækka raforkukostnað atvinnufyrirtækja.*
- *Að fullvinna afurðir sem nýtt er af svæðinu.*

IÐNAÐARSVÆÐI

Á iðnaðarsvæðum er gert ráð fyrir umfangsmikilli iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun, í för með sér s.s. verksmiðjum, virkjunum, tengivirkjum veitustöðvum, skólþælu- og hreinsistöðvum, birgðastöðvum fyrir olíur og móttökustöðvum fyrir úrgang. Íbúðir eru ekki heimilar á iðnaðarsvæðum. Svæðin eru sýnd sem dökkgráum lit. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð)

Mynd 9. Hluti Iðnaðarsvæðis á Tálknafirði. Sýnt með dökkgráum lit.

Iðnaðarsvæðin eru sýnd sem dökkgráum lit. Á Tálknafirði eru flest iðnaðarsvæði við Strandgötuna og höfnina. Í gildandi aðalskipulagi var gert ráð fyrir stóru samfelldu iðnaðarsvæði sunnan Strandgötu en samkvæmt nýrri skilgreiningu skipulagsreglugerðar nr 400/1998 þá flokkast nú hluti af iðnaðarstarfsemi undir athafnasvæði. Eftirfarandi svæði á Tálknafirði eru skilgreind sem iðnaðarsvæði:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
11	Iðnaðarsvæði	Stærð svæðis 1,1 ha. Laus iðnaðarlóð
12	Gámavöllur	Stærð svæðis 0,2 ha.
13	Iðnaðarhúsnæði	Stærð svæðis 0,2 ha.
14	Iðnaðarsvæði	Stærð svæðis 0,3 ha. (Óbyggt)
15	Endurvinnsla	Stærð svæðis 0,1 ha.
16	Hjallar	Stærð svæðis 0,1 ha.
17	Sorpbrennsla	Stærð svæðis 0,3 ha.

Nýtingarhlutfall á iðnaðarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2 - 0,5.

3.7 HAFNARSVÆÐI

Markmið:

- a. Stuðlað verði að betri nýtingu núverandi hafnaraðstöðu og aðstöðu til úrvinnslu sjávarfangs.

Leiðir:

- Tryggt verði nægjanlegt framboð rúmra lóða fyrir hafnsækna starfsemi.
- Fullvinnsla sjávarafurða verði stórlega efla.
- Að lækka flutningskostnað með því að lækka álögur hins opinbera á flutningastarfsemi.
- Að lækka raforkukostnað atvinnufyrirtækja

HAFNARSVÆÐI

Á hafnarsvæðum tengist landnotkun fyrst og fremst hafnsækinni starfsemi, s.s. útgerð, fiskvinnslu og starfsemi tengdri sjóflutningum og viðgerðum. (Sjá einnig gr. 4.8 í skipulagsreglugerð).

Mynd 10. Höfnin á Tálknafirði

Ljósmynd www.bb.isf

Eitt samfellt hafnarsvæði er á Tálknafirði og er það táknað með dökkbláum lit og númeri á skipulagsupprætti.

Nr.	Heiti	Lýsing
H1	Tálknafjarðarhöfn	Bátahöfn. Bryggjukantar 323 m, lengd bryggju 100 m. Mesta dýpi við Nýjubryggju 6,5 m á 100 m kafla. ¹¹ Heildarstærð svæðis í 4,5 ha.

Nýtingarhlutfall á hafnarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,1-0,5.

¹¹ Heimasíða Siglingastofnunar, <http://www.sigling.is>, 08.11.2005

3.8 SVÆÐI UNDIR FRÍSTUNDABYGGÐ

Markmið

- Gæta skal umhverfissjónarmiða við skipulagningu nýrra svæða fyrir frístunda- byggð.
- Ný sumarhúsasvæði eru deiliskipulagsskyld og stærð og þéttleiki nýrra svæða skal kveðið á um í deiliskipulagi. Frekari uppbygging á eldri frístundabyggðar- svæðum verður háð því skilyrði að hún verði í samræmi við skipulag.

Leiðir:

- Áður en deiliskipulagsvinna hefst skal gera úttekt á forminjum á viðkomandi svæði og leita umsagnar Fornleifaverndar ríkisins.
- Á nýjum svæðum eru lóðir jafnan stærri en 0,25 ha en að öðru leyti skal kveðið á um þéttleika byggðar í deiliskipulagi.

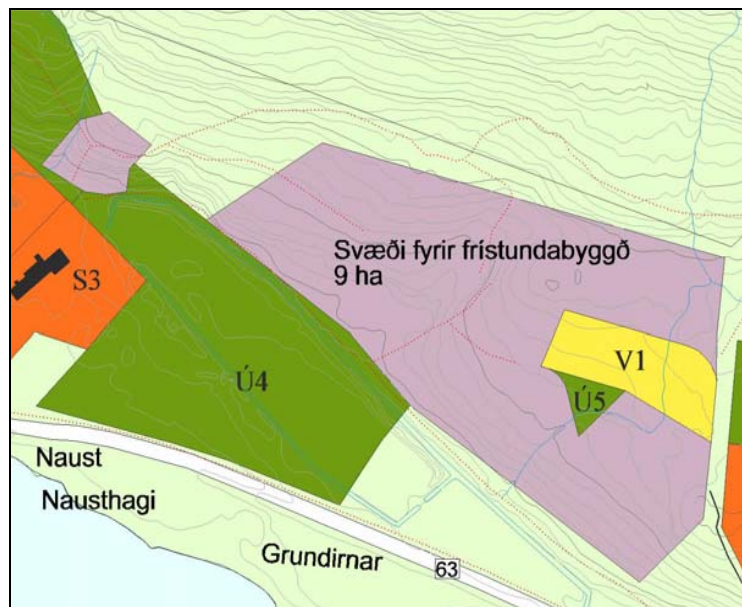
Skipulagsáætlunin sýnir frístundabyggð með ljósfjólubláum lit og eru aðeins sýnd þau svæði þar sem gert er ráð fyrir 4 eða fleirum húsum á samfelldu svæði innan sömu jarðar. Öll veiðihús og orlofshúsa byggð eru felld undir frístundabyggð og auðkennd á sveitar- félagsuppdrætti. Á landbúnaðarsvæðum er heimilt að reisa allt að 3 frístundahús án þess að breyta þurfi aðalskipulagi. Skipulagið nær til þegar byggðra svæða og nokkurra sem enn eru óbyggð. Í sveitarfélaginu eru á sjöunda tug sumarhúsa auk veiðihúss. Í flestum tilvikum er um að ræða einstök hús inn á jörðum í einkaeign.

Í töflu hér á eftir er yfirlit yfir frístundabyggðarsvæði. Svæði sem eru auðkennd með hring- tákni á skipulagsuppdrætti geta verið allt að 5 ha að stærð. Tilgreindar eru stærðir lóða og svæða, auk þess er tilgreint hvaða lóðir og svæði hafa fengið deiliskipulagslega meðferð. Skipulagsáætlunin sýnir frístundabyggð með fjólubláum lit. Á þemauppdrætti í viðauka eru sýnd frístundabyggðarsvæði í sveitarfélaginu auk einstakara bústaða.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
F1	Svæði milli Hólsár og skólasvæðis	9 ha svæði fyrir um 17 sumarhús þar af 5 lóðir fyrir smáhýsi, eina þjónustulóð/hótel, leiksvæði, kirkju og kirkjugarð. Deiliskipulag var samþykkt af sveitarstjórn þann 19.04.2005
F2	Sveinseyri	2 ha svæði í landi Sveinseyrar þar sem gert er ráð fyrir 4-6 sumarhúsum. Svæðið er í heild sinni 2 ha.

SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDABYGGÐ

Til frístundabyggðar teljast sumar- og orlofshúsasvæði, auk veiðihúsa og samsvarandi byggð sem ekki er ætluð til heilsársbúsetu. Til frístundahúsa teljast einnig fjallaskálar, gangnamannaskálar og neyðarskýli. (Sjá einnig gr. 4.11 í skipulagsreglugerð).

Mynd 11. Svæði fyrir frístundabyggð á Tálknafirði. Sýnt með fjólubláum lit.

3.9 OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA

OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA

Í flokki opinna svæða til sérstakra nota eru svæði með útivistargildi þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjagerð í tengslum við starfsemi sem þar er stunduð. Hér er t.d. um að ræða tjaldsvæði fyrir almenning, golfvelli, íþróttasvæði og skipulögð trjáræktarsvæði. (Sjá einnig gr. 4.12 í skipulagsreglugerð).

Markmið:

- Bæjarbúum verði tryggð fjölbreytt aðstaða til leikja og tómstundastarfs.
- Aukin áhersla verði lögð á vistlegt umhverfi og trjárækt innan þéttbýlisins til skjólmyndunar og fegurunar.

Leiðir:

- Haldið verði áfram uppbyggingu íþróttasvæðis á Tálknafirði sem og annarra opinna svæða.

Stærstu opnu svæðin til sérstakra nota mynda samfelldan útivistarvef ofan og vestan byggðar á Tálknafirði. Við skólann er fjölnota grasflöt, tjaldsvæði, trjáræktarsvæði og íþróttasvæði Tálknfirðinga. Kirkjugarður er norðan við kirkjuna og ofan byggðar er skíðasvæðið og hesthúsasvæði. Önnur svæði eru afmörkuð svæði innan byggðar sem tengjast íbúðabyggð s.s. almenningsgarðar og leikvellir. Lýsing á starfsemi á einstökum svæðum er samkvæmt núverandi notkun. Eftirfarandi svæði á Tálknafirði eru skilgreind sem opin svæði til sérstakra nota: Opin svæði til sérstakra nota eru eftirfarandi:

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
Ú1	Skógræktarsvæði	Skógræktarsvæði sem er nýtt sem útivistarsvæði í miklum mæli. Stærð svæðis 4,8 ha.
Ú2	Fjölnota grasflöt	Fjölnota grasflöt vestan tjaldsvæðis og félagsheimilis. Stærð svæðis 2,2 ha.
Ú3	Íþróttasvæði	Knattspyrnuvöllur og önnur aðstaða til íþróttaiðkunar. Stærð svæðis 2,3 ha.
Ú4	Útivistarsvæði	Almennt útivistarsvæði. Stærð svæðis 2,8 ha.
Ú5	Leikvöllur	Leikvöllur við fyrirhugað hótél og þjónustuhús vestan kirkjunnar. Stærð svæðis 0,08 ha.
Ú6	Kirkjugarður	Kirkjugarður norðan kirkjunnar. Stærð svæðis 0,4 ha.
Ú7	Sparkvöllur	Gervigrasvöllur. Stærð svæðis 1,6 ha.
Ú8	Skíðabrekka	Skíðasvæði Tálknfirðinga með einni lyftu. Stærð svæðis 36 ha.
Ú9	Almenningsgarður	Almenningsgarður innan þéttbýlis. Stærð svæðis 0,6 ha.
Ú10	Leikvöllur	Almennur leikvöllur innan þéttbýlis. Stærð svæðis 0,1 ha.

ÓBYGGÐ SVÆÐI

Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks og þar sem ekki er gert ráð fyrir mannvirkjagerð, þ.m.t. skógræktarsvæði önnur en nytjaskógrækt á bújörðum og landgræðslusvæði (Sjá einnig gr. 4.13 í skipulagsreglugerð).

HVERFISVERNDARSVÆÐI

Um hverfisverndarsvæði gilda sérstök ákvæði sem sveitarstjórn setur, s.s. um verndun menningarsögulegra minja, náttúruminja eða trjágróðurs, án þess að um lögformlega friðun sé að ræða. (Sjá einnig gr. 4.22 í skipulagsreglugerð).

3.10 ÓBYGGÐ SVÆÐI

Markmið:

- a. Unnið verði að því að nýta sem best útivistarmöguleika sem nágrenni Tálknafjarðar býður upp á.

Leiðir:

- Áfram verði unnið að áætlunum um skógrækt og uppgræðslu í nágrenni Tálknafjarðar.
- Gönnuleiðarkerfi skv. Tillögu í aðalskipulagi verði byggt upp.

Byggðin á Tálknafirði er umlukin opnum svæðum sem eru áhugaverð til ræktunar og útivistariðkunar. Almennigur á greiðan aðgang að strönd og innsveit Tálknafjarðar. Samkvæmt skipulagslögum þá er ekki neinn landnotkunarflokkur sem nær til almennra útivistarsvæða og því eru slík svæði skilgreind hér sem óbyggð svæði. Hér er um að ræða öll opin svæði innan byggðarinnar og í næsta nágrenni hennar sem ekki eru skilgreind sem opin svæði til sérstakra nota.

3.11 HVERFISVERNDARSVÆÐI

Markmið:

- b. Stuðlað verði að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. rennir styrkari stoðum undir ferðapjónustu á svæðinu.

Leiðir:

- Með afmörkunum á hverfisverndarsvæðum er leitast við að kynna áhugaverð náttúrusvæði.

Hverfisverndarsvæði er af tvennum toga, (i) hverfisverndarsvæði vegna náttúruverndar og (ii) hverfisverndarsvæði vegna fornleifa.

Hverfisvernd vegna náttúruverndar

Yfirlit yfir þau hverfisverndarsvæði sem auðkennd eru á skipulagsupprætti er tekið saman í töflum hér að neðan. Þar kemur einnig fram hvaða þættir standa á bak við verndargildi þeirra. Í þéttbýli Tálknafjarðar er eitt svæði skilgreind sem hverfisverndarsvæði, einkum vegna sérstæðs fuglalífs og æðavarpis.

Ákvæði hverfisverndar eru þessi:

- a. Á varptíma frá 1. apríl – 30. júlí er öll umferð bönnuð innan afgirts svæðis.

- b. A mörkum svæðisins er útsýnistaður þar sem hægt er að horfa yfir svæðið.
- c. Utan varptíma eru gönguleiðir einungis leyfðar meðfram fjörunni.
- d. Öll umferða hunda og hrossa er bönnuð um svæðið.
- e. Innan svæðisins skal öll mannvirkjagerð vera í lágmarki en leyfilegt er að búa í haginn fyrir æðavarpíð og þess gætt að það leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.

Nr.	Svæði	Lýsing
N1	Sveinseyri	Á Sveinseyrarodda er mikið er æðar og kríuvarp.

3.12 SAMGÖNGUR

Markmið:

- a. Lögð skal áhersla á heilsteypt umferðarkerfi sem tengir íbúða- og atvinnuverfi saman á skilvirkan og öruggan hátt.

Leiðir:

- Skipulag nýrra hverfa taki mið af því að stytta ökuleiðir, ásamt því að staðsetja þjónustu og atvinnutækifæri eins nálægt íbúum og hægt er.
- Hugað verði sérstaklega að göngu- og hjólreiðastígum með það að leiðarljósi að þeir tengist atvinnu- og útivistarsvæðum.
- Umferðaröryggi gangandi vegfarenda verði bætt með hraðatakmarkandi aðgerðum á Strandgötu við útjaðra byggðarinnar.

Flokkun gatnakerfis bæjarins miðast við hefðbundna flokkun gatna í stofnbrautir, tengibrautir, safngötur og húsagötur. Samkvæmt skipulagsreglugerð er einungis gerð grein fyrir stofnbrautum og tengibrautum á skipulagsupprætti. Safngötur og húsagötur eru teknar saman undir samheitinu „aðrar götur“ og eru einungis sýndar til skýringar á upprætti.

Stofnvegir

Stofnvegurinn Strandgata er innan þéttbýlisins á Tálknafirði. Ekki er gert ráð fyrir flutningi vegarins, en huga þarf að öryggi gangandi vegfarenda.

Tengivegir

Tengivegir innan þéttbýlis á Tálknafirði eru Lækjargata og Hrafnadalsvegur.

Mynd 12. Strandgata á Tálknafirði.

HITAVEITA

Til hitaveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

FRÁVEITA

Til fráveitu teljast rotprær og stofnkerfi fráveitu, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

VATNSVEITA

Til vatnsveitu teljast stofnkerfi veitunnar, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

3.13 VEITUR**3.13.1 Hitaveita****Markmið:**

- a. Stefnt er að því að sem stærstu hluti byggðar í Tálknafjarðarhreppi njóti hitaveitu.

Leiðir:

- o *Haldið verði áfram rannsóknum og möguleikum á að nýta jarðhita til hita upp húsnæði sem víðast í Tálknafjarðarhreppi.*

Jarðhiti er nýttur á Tálknafirði til að hita upp sundlaug og einnig er hann nýttur við fiskeldi. Skólahúsnæði er einnig tengt hitaveitu.

3.13.2 Fráveita**Markmið:**

- a. Stefnt er að því að frárennslirási verði leiddar út fyrir stórstraumsfjöru.

Leiðir:

- o *Hagkvæm lausn verði fundin á frárennslismálum sveitarfélagsins í dreifbyli.*

Frárennslisútrásir frá Tálknafirði eru í dag þrjár, ein frá skólasvæði og tvær frá þéttbylinu, en ætlunin er að fækka þeim um eina og munu þær verða leiddar út fyrir stórstraumsfjöru. Vísað er í þéttbylisupprátt til að sjá legu stofnæða í þéttbylinu.

3.13.3 Vatnsveita**Markmið:**

- a. Stefnt er að því að öll byggð í Tálknafjarðarhreppi njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.

Leiðir:

- o *Sveitarstjórn vinni markvisst að auka við þjónustu vatnsveitunnar*

- Sveitarfélagið sjái til þess að vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætur ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grann- eða fjarsvæðum þeirra.

Tálknafjörður er tengdur vatnsveitu og er borhola staðsettar ofan byggðar sjá kafla 5.3.3. Vísað er í þéttbýlisupprátt til að sjá legu stofnæða í þéttbýlinu.

3.13.4 Rafveita

Markmið:

- a. Stefnt er að því að öll byggð njóti raftengingar á sem hagstæðasta verði.

Leiðir:

- Gert er ráð fyrir að allar nýlagnir 33 kV og með lægri spennu verði settar í jörð.

Byggð í Tálknafirði er tengt stofnæðakerfi og er rafmagn notað til húshitunar. Vísað er í þéttbýlisupprátt til að sjá legu stofnæða í þéttbýlinu.

RAFVEITA

Til rafveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi ásamt helgunarsvæðum. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

4 HEIMILDIR

Ritaðar heimildir:

Alþingi 1997: Skipulags- og byggingarlög m.s.b. Stjórnartíðindi A, nr. 73/1997, 23 bls.

Atvinnuþróunarfélag Vestjarða, Ferðamálasamtök Vestfjarða 2004:
...náttúrufegurð, kyrrð, gott mannlíf og blómstrandi, 36 bls.

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 2001: Byggðarlög í sókn og vörn, Svæðisbundin greining á styrk, veikleika, ógnunum og tækifærum byggðarlaga á Íslandi, 188 bls.

Ferðamálaráð Íslands 2002: Auðlindin Ísland, 56 bls.

Félagsmálaráðuneytið 2005: Lokatillögur nefndar um sameiningu sveitarfélaga, 63 bls.

Fjórðungssamband Vestfirðinga 2004: Sameiningarkostir sveitarfélaga á Vestfjörðum, 18 bls.

Fjórðungssamband Vestfirðinga 2004: Samgöngur á Vestfjörðum, 9 bls.

Fornleifastofnun Íslands: Svæðisskráning Fornleifa.

Gallup 2003: Könnun yfir ferðavenjur á Vesturlandi.

Goð ráð ehf. 2002: Úttekt á samfélagslegum áhrifum fyrirhugaðrar kalkpörungavinnslu á sunnanverðum Vestfjörðum, 40 bls.

Húsafríðunarnefnd ríkisins 2000: Skrá yfir friðuð hús, lög reglugerðir og samþykktir, 133 bls.

Hættumatsnefnd Vesturbyggðar 2003: Mat á hættu vegna ofanflóða á Bíldudal, Vesturbyggð.

Hættumatsnefnd Vesturbyggðar 2003: Mat á hættu vegna ofanflóða á Patreksfirði, Vesturbyggð.

Náttúruverndarráð 1996: Náttúruminjaskrá. Skrá um friðlýst svæði og aðrar náttúruminjar. Reykjavík, 7. útgáfa, 64 bls.

Náttúrufræðistofnun Íslands, Verndarsvæði vatnsbóla í Tálknafirði, 1998.

Rannsóknastofnun Háskólans á Akureyri 2004: Háskólanámssetur á Vestfjörðum.

Samgönguráðuneytið 2001: Samgönguáætlun 2003-2014. Tillaga stýrihóps.

Samgönguráðuneytið 2002: Þingsályktun um stefnu í byggðamálum fyrir árin 2002-2005.

Samgönguráðuneytið 2003: Þingsályktun um samgönguáætlun 2003-2006. Samgöngur á nýrri öld.

Siglingastofnun Íslands 2004: Yfirlitsskýrsla um sjóvarnir árið 2004, 121 bls.

Skipulagsstofnun 2003: Leiðbeiningar um gerð Aðalskipulags

Skipulagsstofnun 2005: Leiðbeiningar um flokkun umhverfisþátta, viðmið og vægi umhverfisáhrifa.

Veiðimálastofnun 2005: Lax- og silungsveiðin 2004, 29 bls.

Vesturbyggð og Tálknafjörður 2004: Atvinnumálastefna fyrir Vestur-Barðastrandarsýslu 2004-2008, 30 bls.

Vefsíður:

Byggðarannsóknarstofnun Íslands: www.brsi.is

Flugmálastjórn Íslands: www.caa.is

Frjálsa alfræðiritið: <http://is.wikipedia.org>

Hagstofa Íslands: www.hagstofan.is

Húsafríðunarnefnd ríkisins: www.hfrn.is
Landsvirkjun: www.lv.is
Nordic Adventure Travel: www.nat.is
Orkustofnun: www.os.is
Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi: www.ssv.is
Siglingastofnun Íslands: www.sigling.is
Suðurlandsskógar: www.sudskogar.is
Umhverfisstofnun: www.ust.is
Veðurstofa Íslands: www.vedur.is
Vegagerð ríkisins: www.vegagerdin.is
Vestfjarðasvefurinn: www.vesturland.is
www.travelnet.is